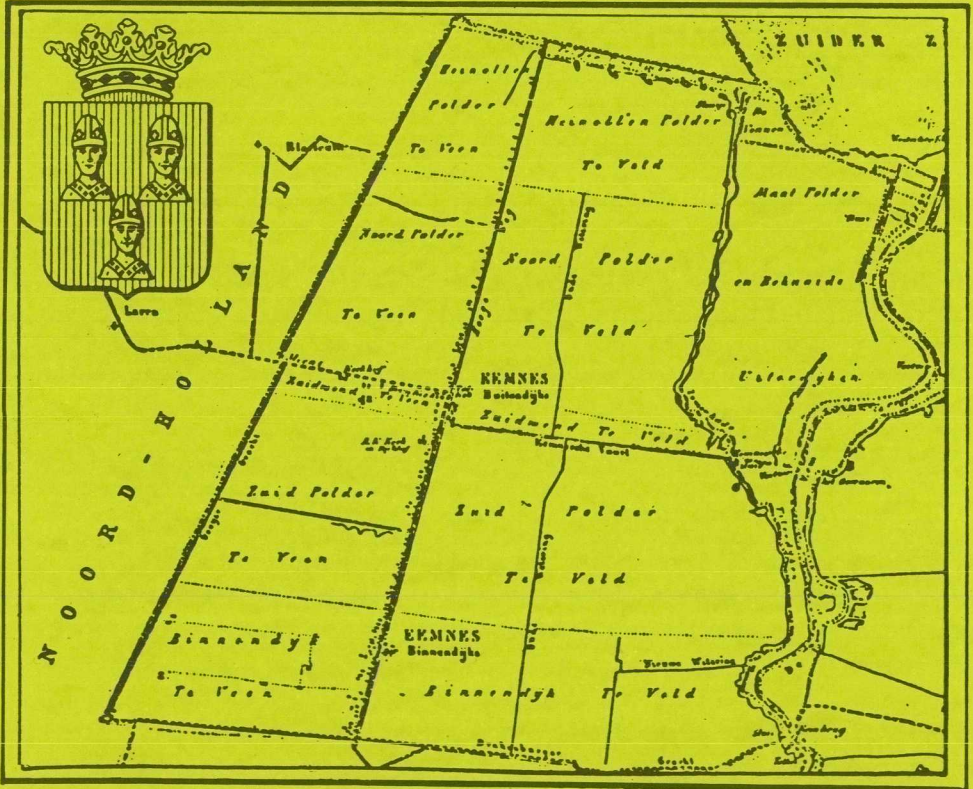
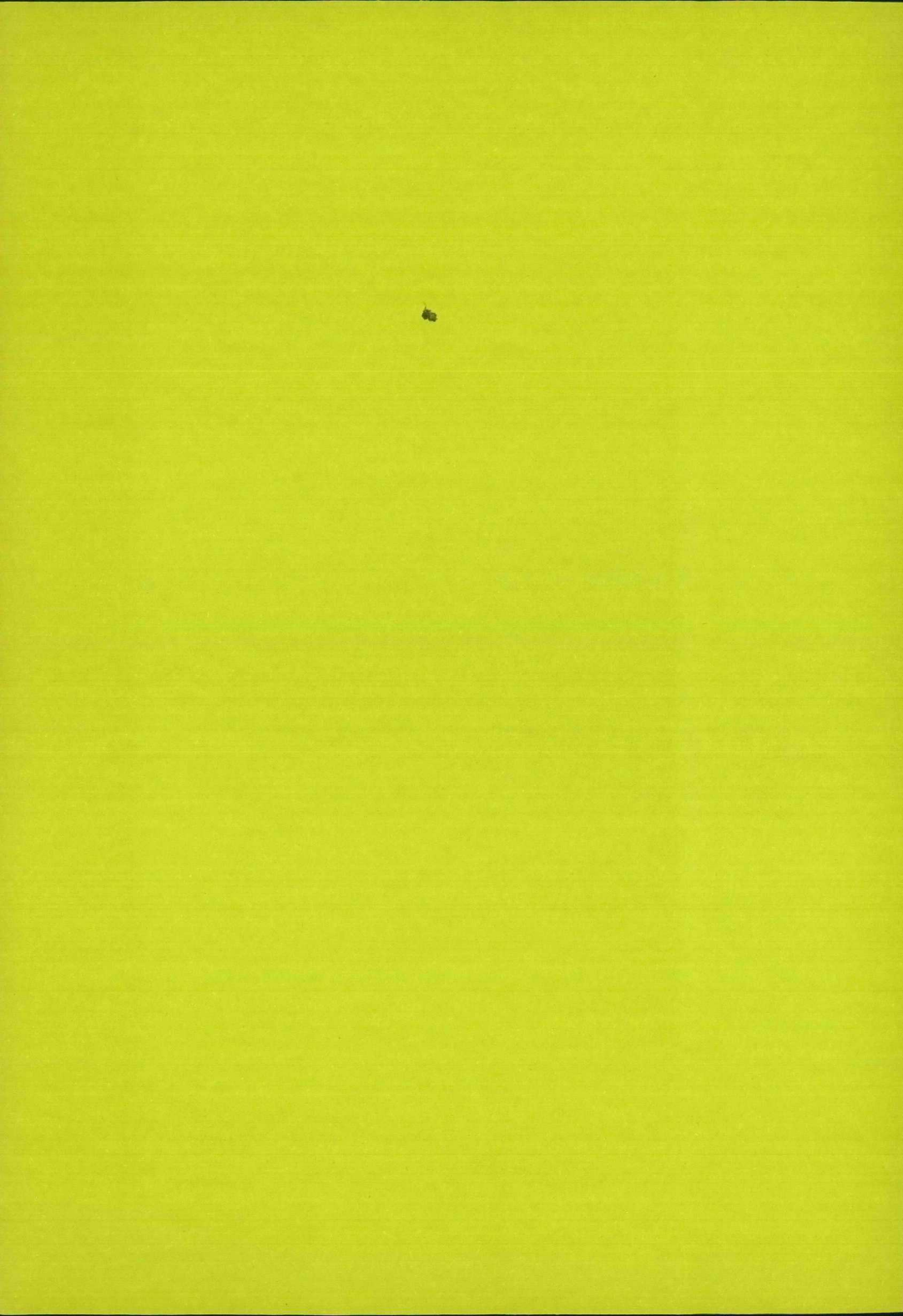

Historische Kring Eemnes

1991
JAARG 13
No. 2

Historische Kring Eemnes

juni 1991, jaargang 13 nr 2

verschijnt viermaal per jaar

Bestuur:

voorzitter	J.de Roos-Post	Torenzicht 38
Vice-voorzitter:	H. v. Hees	Kerkstraat 15
Secretaris:	H. Nobbe	Braadkamp 3
Penningmeester:	F. Mol	Roerdomp 27
Leden:	B. v. Raaij	Zaadkorrel 23
	R. Ruizendaal	Laarderweg 31

kontributie H.K.E. f 20,-- per jaar
Voor leden buiten Eemnes f 2,50
porti bijbetalen

Girorekening nr. 2080362

Losse nummers kwartaalboekje f 7,50

Ledenadm en adres-

wijzigingen: B. van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39
tel. 14689

Redactie:

B. van Raaij tel. 86594
H.H.M. van Roij tel. 12531

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen
is slechts toegestaan na toestemming van de redac-
tie

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis
van- en de belangstelling voor de geschiedenis in
algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met
aansluitend gebied, in het bijzonder.

Inhoud:

Van de redactie	50
60 jaar "De Witte Bergen"	51
Het "radio-huisje" op de Meent	64
Korte geschiedenis van het geslacht Van Beijeren	77
De middeleeuwse Banier van Eemnes	97
Werkgroepen	102
Hoe Barbara Otten weer boven water kwam	103
Een "brug" tussen Eemnes en Huissen	111
Gezocht: Fotomateriaal voor reunie	
Mariaschool	112
Schenkingen aan H.K.E.	113
Wie doet ermee? Wie weet ervan?	114

Van de redactie

De copy voor het volgende H.K.E.- kwartaalboekje
willen wij graag ontvangen voor 15 augustus 1991.

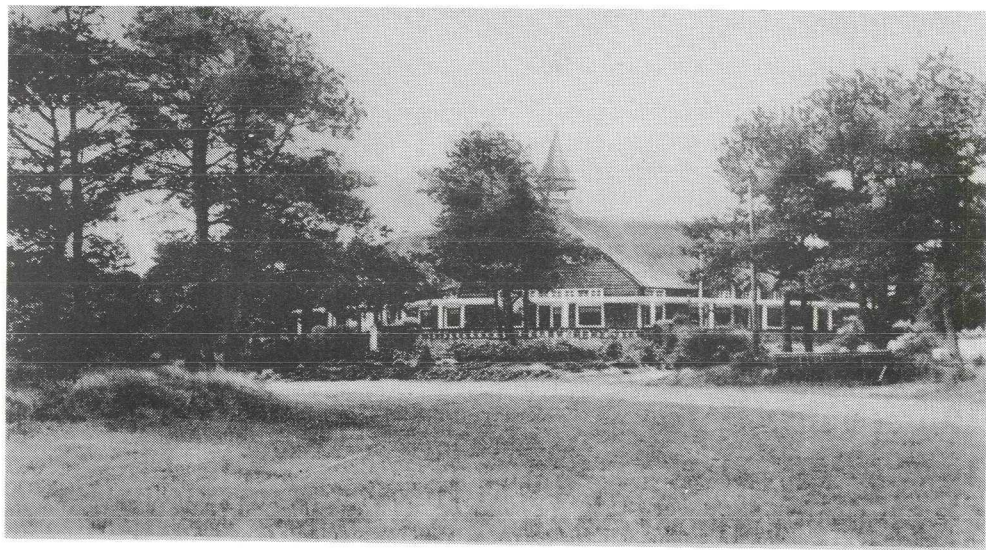

60 Jaar "De Witte Bergen"

In de uiterste zuid-westpunt van de gemeente Eemnes ligt een mooi bos-en heidegebied. Dit wordt ook wel de Heidehoek genoemd. In dit gebied staat het bekende Motel "De Witte Bergen". Op 25 juni jl. vierde dit horecabedrijf de 60e verjaardag.

De Historische Kring Eemnes vond dit een goede aanleiding om een overzichtsartikel te geven betreffende de geschiedenis van dit bedrijf. De meeste informatie is afkomstig van de heer Jaap Zeeuw van der Laan, die jarenlang de bedrijfsvoering in handen had. In een interview, dat ik met hem had, blikte hij terug op zijn periode "De Witte Bergen". De oudste informatie haalde de heer Bep de Boer uit de Laarder Courant De Bel. Ook de heer Gerard van Stoutenburg voorzag ons van informatie uit die tijd.

In de jaren twintig van deze eeuw werd het mooie stukje Eemnesser Heidehoek een aantrekkelijk gebied. Het

Deze foto moet kort na de opening van het restaurant "De Witte Bergen" in 1931 gemaakt zijn. De omgeving is nog vrij ruig.

Dit zijn de echte witte bergen, de zandheuvelds aan de noordzijde van de Rijksweg, waaraan het restaurant zijn naam ontleende.

werd eigenlijk ontsloten door de nieuwe Rijksweg Amsterdam-Amersfoort die in 1929 klaar kwam. In eerste instantie wilde men in die hoek een mooi natuurzwembad aanleggen. Dit plan werd door de Eemnesser gemeenteraad afgekeurd.

Toen zagen vier Larense ondernemers hun kans. Enkel van hen exploiteerden al enige tijd het theehuis "'t Bluk" op de hei tussen Eemnes en Hilversum. Na de aanleg van de nieuwe Rijksweg wilden ze ook een uitspanning langs die Rijksweg in de hei onder de gemeente Laren. Daarvoor kregen ze echter geen vergunning. Toen klopten ze aan bij de gemeente Eemnes en die wilde wel meewerken.

De vier Laarder heren: J.G. van Dijk, P.N. v.d. Brink, Jan Roest ("'t Bonte Paard") en J. Blom kochten de grond en ze namen de architect H.F. Smit in de armen, die een fraai pand ontwierp.

De gemeente Eemnes werkte niet in alle opzichten mee.

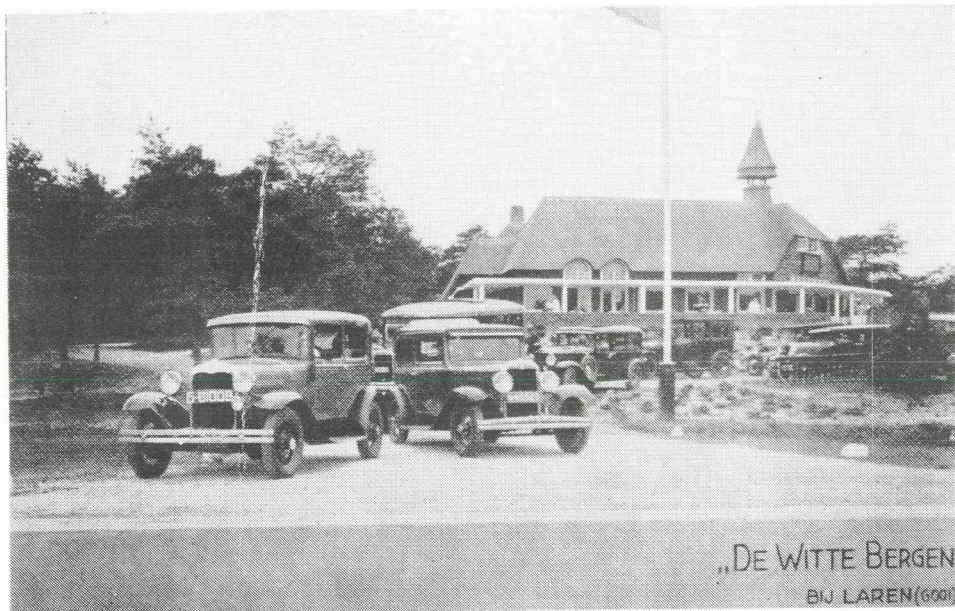

Vlakbij "De Witte Bergen" graasden in de dertiger jaren ook nog de koeien.

In februari 1931 werd door de eigenaars een verzoek ingediend om aansluiting op het elektrische net te krijgen. Er zou een leiding van 2100 meter moeten komen. Het verzoek werd afgewezen omdat er geen andere huizen langs de kabel stonden. Dat zou te duur worden. Op naam van P.N. v.d. Brink werd verlof A verleend voor de verkoop van alcoholhoudende (niet sterke) dranken. Een jaar later kwam dit verlof op naam van N.V. Exploitatie Theetuin "De Witte Bergen".

Op 25 juni 1931 vond de officiële opening plaats van Café-Restaurant, Theeschenkerij "De Witte Bergen", genoemd naar de zandheuvels aan de overkant van de Rijksweg. De opening werd verricht door J.G.J. Majoor, ambtenaar ter secretarie van de gemeente Laren en vroeger directeur van "De Rozenboom" te Bussum. Aanwezig waren o.a. wethouder B. Groen uit Eemnes en gemeentesecretaris D. van Hoepen.

In de Laarder Courant De Bel wordt geschreven over "de prachtige zalen van dit modern en uiterst smaakvol

„DE WITTE BERGEN

BIJ LAREN(6601)

Foto uit de dertiger jaren die laat zien dat de auto's het nieuwe restaurant al gauw wisten te vinden. De voorste auto heeft als nummerbord G 81008 (G duidde op de provincie Noord-Holland)

ingerichte restaurant met schitterende terrassen. De wanden van de zaal waren gesierd met werken van bekende kunstschilders uit Laren. De zeldzaam mooie terrassen waren voorzien van witgekalkte, degelijke terrasmeubels en maakten een uiterst gunstige indruk. Het uitzicht van deze terrassen werd zeldzaam schoon genoemd."

Als bijzondere attracties waren aan het café verbonden; een speciale ponybaan, waar kinderen konden ponyrijden, alsook een hertenkamp, een vogelpark en een konijnenberg. De ponybaan bevond zich ten oosten van het café ("het Gehakte") waar nu het motel is. De heer Gerard van Stoutenburg schreef over de beginperiode:

"Ik fotografeerde toen al veel en er kwam een meerbladige folder met foto's tot stand: de eerste reclame voor "De Witte Bergen". (Jammer, ik heb 'm niet meer!) Maar die folder had succes! Autobussen vol dag-

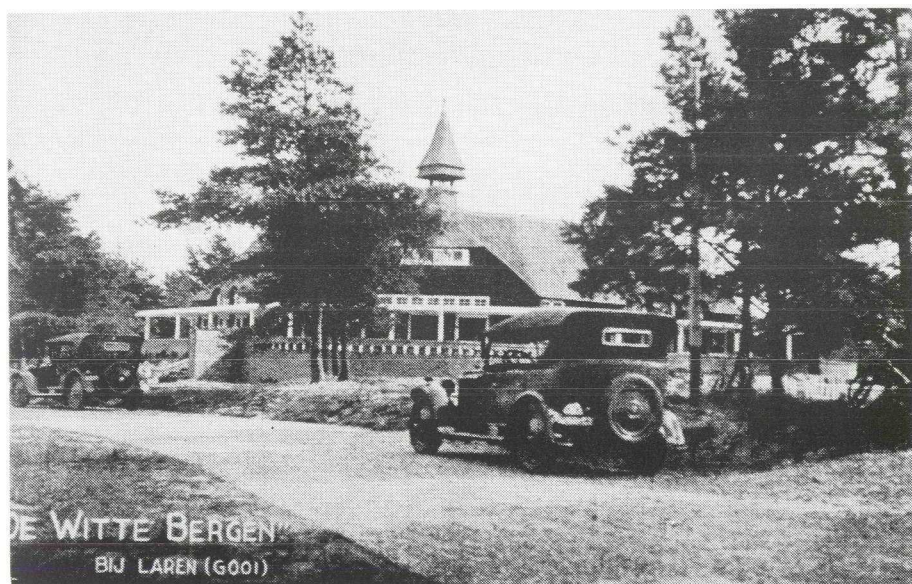
jesmensen waren geliefde klanten. De terrassen en het hertenkamp waren erg in trek."

Beheerder werd in 1931 de heer G.D. van Os, Later Couturier, een N.S.B-er.

Aan het begin van de oorlog konden de vier eigenaars het niet meer met elkaar eens worden. Het bedrijf met grond en al werd geveild. Het grote achterterrein werd in drie delen verkocht. Het restaurant werd gekocht door de heer Krul, een banketbakker uit Den Haag. Deze verkocht het al snel aan de heer A.F.J. Montens.

De periode van Montens (1942-1951)

Adrianus, Franciscus, Johannes Montens nam op 7 juli 1942 de vergunning voor de verkoop van sterke drank in het klein over van de caféhouder Jan Eek, Kerk-

Vooraanzicht, gefotografeerd + 1935. Hier komt het torentje mooi uit. Dit bouwsel zou afkomstig zijn van een Indische villa uit Baarn.

Foto uit de dertiger jaren, genomen op de pony-baan die bij het restaurant "De Witte Bergen" hoorde. Op deze plek is nu het Motel.

straat 5 te Eemnes.

Montens heeft er veel aan gedaan om het bedrijf te verfraaien. Hij maakte er een sjiek en goed restaurant van. Aan de westflank liet hij de "Orchideebar" bouwen. Dit was de mooiste bar van Nederland. Montens gokte vooral op de avondklanten en daarom richtte hij de "Orchideebar" als fraaie nachtclub in, waar onder andere Ger de Roos geregeld speelde. Montens verfraaide de terrassen en liet de vijver aanleggen.

De ponybaan en de hertenkamp met bijbehoren deed hij van de hand. Op de plaats van de ponystal verscheen een kegelbaan (oppervlakte $124\frac{1}{2}$ m²). Deze kegelbaan was vanaf 4 augustus 1948 in gebruik.

Montens verkocht het bedrijf in 1951 aan de familie V.d. Valk.

Periode Van der Valk (1951-heden)

Vanaf 1951 werd "De Witte Bergen" geleid door Jaap (J.L.M.) Zeeuw van der Laan en zijn echtgenote, die lid is van de bekende Horeca-familie Van der Valk. "De Witte Bergen" werd zo de derde vestiging van het ondertussen wijdverbreide Van der Valk-concern. Het echtpaar Zeeuw van der Laan trof in 1951 de volgende situatie aan:

- er was geen waterleiding, met een S.I.H.L.-pomp haalde men water uit de grond.
- er was geen riolering- er waren allemaal zinkputten.
- wat elektriciteit betreft werd er gebruik gemaakt van een 3 x 35 Ampère-zekering
- er werd nog gekookt op een groot kolenfornuis.
- er was nog een tweebaans Rijksweg met vooral op zondag veel bermttoerisme.

In de jaren na 1951 werden de voorzieningen wat betreft riolering, elektra en waterleiding snel verbeterd. Er brak een periode van enorme groei aan. In tegenstelling tot Montens, die vooral van de avondklanten uitging, richtte de nieuwe bedrijfsleiding zich vooral op het wegverkeer.

De "Orchideebar" (nachtclub) verdween en het accent werd geheel op het restaurant gelegd. Al snel kwamen er ook plannen om een hotelafdeling (motel) op poten te zetten.

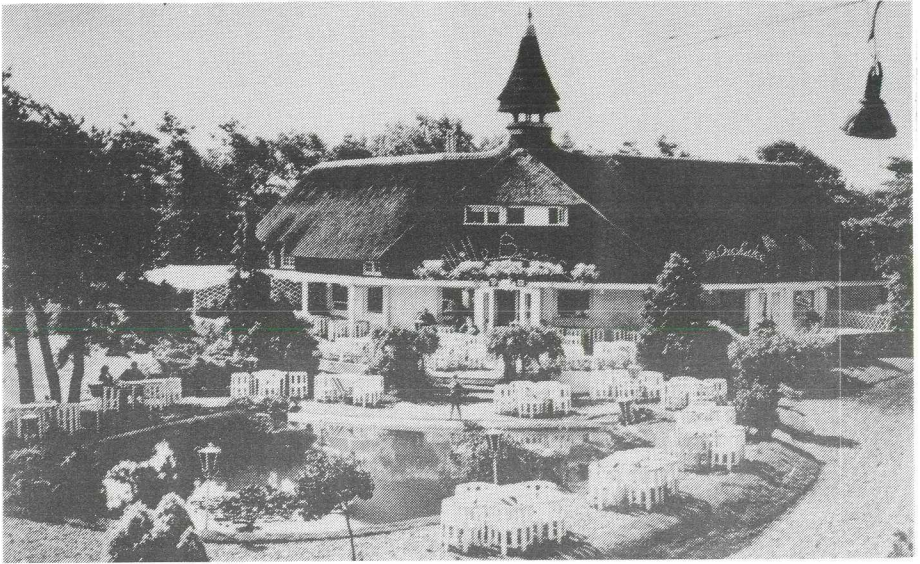
„DE WITTE BERGEN”
CAFE-RESTAURANT - THEESCHENKERIJ - LAREN
TELEFOON 645

Pony-rijden voor kinderen.

Vogelpark, Konijnenberg, Hertenkamp, etc.

Iederen Woensdag, Zaterdag en Zondagavond
bij gunstig weer Illuminatie en Lampionverlichting
tot 12 uur geopend.

*Advertentie van "De Witte Bergen" uit "De Bel" van
26 augustus 1932*

Deze foto is gemaakt rond 1947. Dit was in de tijd van Montens. Aan de rechterkant geven de letters aan waar de ingang van de "Orchidee-Bar" is.

In 1957 werd gestart met een procedure om de vergunning te verkrijgen voor de bouw van een Motel. In dit kader moest het bestemmingsplan voor de Utrechtse Heuvelrug gewijzigd worden. De Eemnesser Heidehoek vormt namelijk het meest noordelijke puntje van de Utrechtse Heuvelrug.

Ondertussen begon men al met andere uitbreidingen van het pand. In 1958 kwam aan de noordoostkant een serre gereed met een oppervlakte van $62\frac{1}{2}$ m². Enkele jaren daarna werd de zaal aan de westzijde vergroot, waar vroeger de "Orchideebar" was geweest. Er werd ongeveer 10 meter aan vast gebouwd. Kort daarna werd het woonhuis van de familie Zeeuw van der Laan (achter het restaurant gelegen) uitgebreid.

Tot 1965 bleef men gebruik maken van de twee kegelbanen op de plaats van de voormalige ponystal. Twee

clubs waren er vaste gebruikers. Ze heetten:
- "Het grote wonder" en "Het rollend raadsel". Deze laatste club verhuisde in 1965 na opheffing van de kegelbanen naar Café "Eemland" aan de Laarderweg in Eemnes.

Na veel voorbereidend werk, waarbij Mr. Veen een grote steun was voor het bedrijf, kon men in 1965 gaan beginnen met de grote metamorfose van "De Witte Bergen" namelijk de bouw van het Motel aan de oostzijde van het pand. Een grootse uitbreiding waarbij 33 kamers voor overnachtingen ontstonden. In diezelfde tijd werd de Rijksweg aanzienlijk verbreed en voorzien van afrastering en vangrails. Het bermtoerisme verdween, evenals de bekende kiosk van Zuiderduin. In 1967 werd het Motel in gebruik genomen, maar de officiële opening werd pas verricht op 26 januari 1968 door de heer A.C.H.N.M. de Bekker, toenmalig burgemeester van Eemnes.

"De Witte Bergen" met de oude Rijksweg en het bermtoerisme van rond 1962

**WIJ HEBBEN DE EER U TE MOGEN UITNODIGEN
VOOR DE OFFICIEËLE OPENING VAN ONS MOTEL
"DE WITTE BERGEN" TE EEMNES OP VRIJDAG
26 JANUARI 1968 OM 15.00 UUR.**

**DE OPENING ZAL WORDEN VERRICHT DOOR DE
EDELACHTBARE HEER A. C. H. N. M. DE BEKKER,
BURGEMEESTER VAN DE GEMEENTE EEMNES.**

**UW AANWEZIGHEID WORDT DOOR ONS ZEER OP
PRIJS GESTELD.**

**DIREKTIE N. V. MOTEL "DE WITTE BERGEN",
J. L. M. ZEEUW VAN DER LAAN
RIJKSWEG 2, EEMNES.**

RECEPTIE VAN 15.00 TOT 17.30 UUR.

Uitnodiging bij de opening van het Motel

De groei ging snel. Tien jaar later, in 1978, werd het Motel uitgebreid met twee nieuwe vleugels waardoor er in totaal 62 kamers ontstonden. Momenteel wordt er weer aan een uitbreiding gewerkt. In het voorjaar van 1992 moet de uitbreiding van het Motel tot 100 kamers gereed zijn.

In de afgelopen tien jaar zijn ook de zalen uitgebreid. Zo bieden onder andere de Grote Zaal en de Berkenzaal ruime gelegenheid voor congressen, vergaderingen, beurzen en exposities (tot 300 personen). Het parkterrein is langzamerhand uitgegroeid tot een ruimte waar 500 auto's een plaats kunnen vinden.

Aan het slot van ons gesprek heb ik samen met de heer en mevrouw Zeeuw van der Laan het gastenboek van Motel "De Witte Bergen" doorgebladerd. De heer Zeeuw van der Laan noemt zelf enkele gasten

die grote indruk op hem gemaakt hadden, zoals Aarts-
hertog Otto von Habsburg, de zoon van de laatste
Oostenrijkse Keizer en Margaret Truman, de dochter
van de Amerikaanse president Harry Truman.
Als hoogtepunten uit de afgelopen 25 jaar noemt hij
het feest dat in "De Witte Bergen" gevierd werd toen
het Nederlandse Hockeyteam in 1975 Wereldkampioen
werd. Ook heeft hij goede herinneringen aan de voet-
balploeg van Ajax, die zich in de beginperiode van het
Motel altijd in "De Witte Bergen" voorbereidde op grote
toernooien. Voorts maakte Jacques Tati bij "De Witte
Bergen" een film en ook Pim de la Parra en Wim
Verstappen verbleven hier in verband met een film.
Iets heel anders was dat in 1976 de oudste inwonerster
van Nederland haar 106e verjaardag in "De Witte Ber-
gen" vierde.
Verder troffen we onder andere nog in het gasten-
boek.:
de voetbalploeg Benfica met Eusebio in 1969. Kapitein

De eerste opname van het nieuwe Motel uit 1968

Recente opname van "De Witte Bergen"

Baines, de Kelly-family in 1980, Oscar Harris en een groep Britse oorlogsvliegers uit 1982. Daarnaast ook allerlei herinneringen aan auto-shows, poppententoonstellingen en antiekbeurzen.

"Een zeer afwisselend bedrijf" zo noemen de heer en mevrouw Zeeuw van der Laan het. Ze stellen dat ze op hun manier veel sociaal werk gedaan hebben; ze hebben veel mensen opgevangen. "Er zijn altijd mensen" zo zeggen ze "het is altijd anders, je bent altijd in contact met het wereldgebeuren."

Ze hebben zich sinds 1976 in de luwte van "De Witte Bergen" gevestigd, in een voormalig jachthuis van de Koninklijke familie (Heidelaan 5). Zo zijn ze nog steeds van nabij betrokken bij hun levenswerk. "De Witte Bergen"

Ik wil de heer en mevrouw Zeeuw van der Laan-Van der Valk van harte bedanken voor hun verhalen en de

Luchtfoto uit + 1962, gemaakt door Stevens van het Nat. Fotopersbureau. Links is de aangebouwde serre en rechts de verlengde zaal te zien. De vlieger heeft voor het maken van deze foto gevaarlijk laag gevlogen

ter beschikking gestelde informatie. Mijn dank gaat ook uit naar de heren G. van Stoutenburg, B. de Boer en H. Kleinhoven voor het materiaal dat zij ter beschikking stelden. De meeste gegevens in dit artikel zijn mij mondeling doorgegeven. Mocht u onjuistheden aantreffen of mocht u aanvullingen hebben, wilt u dan contact opnemen met de samensteller, te weten:

Henk van Hees,
Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes
tel. 02153-89849

Het "radio-huisje" op de Meent.

Communicatie is tegenwoordig een begrip. Je pakt de telefoon, kiest een nummer en even later spreek je met de gewenste persoon, onverschillig de afstand. Niemand denkt er over na of er bij het tot stand komen van de verbinding gebruik gemaakt wordt van kabels of satelieten.

We drukken op een voorkeuzeknopje van de radio-ontvanger en prompt klinkt er muziek uit de luidsprekerboxen. Televisie opent via "schotel" of "kabel" een wereld van ontspanning, nieuws en opleiding.

De "chip" is gemeengoed geworden en biedt de mogelijkheid de apparatuur steeds stabielere, kleiner en platter te maken, gebruikmakend van minieme hoeveelheden energie. Al deze verworvenheden van de technologie gebruiken we vrijwel onbewust.

Toch is het nog niet zo lang geleden dat dit soort gebruiksvoorwerpen nog niet eens bestonden.

Het hieronder volgende verhaal probeert u mee terug te nemen naar het begin van deze eeuw, toen pioniers op het gebied van de radio-communicatie, met behulp van gigantische installaties en grote hoeveelheden energie, experimenteerden om de draadloze verbinding tussen Nederland en Nederlands Oost Indië tot stand te brengen. Een mensenleeftijd geleden.

Al in 1913 had zich een kleine groep mannen, onder voorzitterschap van vice-admiraal b.d. I. van den Broek, in een comité verenigd, met doel een plan te ontwerpen voor een draadloze verbinding tussen Nederland en West-Java. In het kort kwam hun voorstel neer op een draadloze telegrafieverbinding met drie tussenstations. Probleem hierbij was dat deze tussenstations op het grondgebied van vreemde mogendheden zouden staan. 1) Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbrak voelde men in Regeringskringen in Den Haag al spoedig het gemis van een eigen radiotelegrafische verbinding met Nederlands Oost Indië (Indonesië).

Telegrammen tussen Den Haag en Batavia (Djakarta) werden verstuurd via een kabelnetwerk, beheerd door

de Engelsen. Vertragingen van dagen en soms weken in de aflevering van deze telegrammen, vormden geen uitzondering.

Deze vertragingen werden vooral veroorzaakt door de lage prioriteit waarmee de Engelsen de telegrammen van het neutrale Nederland behandelden.

Draadloze radiotelegrafie werd al wel toegepast, doch het kostte Dr. Ir. Cornelis J. de Groot in 1915, toen hij met verlof in Nederland was, heel veel moeite om de Regering er van te overtuigen dat deze toepassing ook mogelijk was tussen Nederland en Indië. Zijn voorstellen en initiatieven werden met de nodige argwaan bekeken.

Nadat hij aan de Technische Hogeschool te Delft gepromoveerd was op een proefschrift "Radio-Telegrafie in de tropen", keerde hij in 1917 terug naar Indië om aldaar chef van de Indische Radio te worden. De reis naar de gordel van Smaragd maakte hij op Hr. Ms.

"De Zeven Provinciën"; een pantserschip van de Koninklijke Marine. De reis voerde hem via New York en door het Panama-kanaal naar Indië. In zijn bagage bevonden zich allerlei radio-onderdelen, waaronder een groot aantal Telefunken-ontvangbuizen. Hij had deze nodig omdat hij had besloten na zijn terugkeer vanuit Indië de radioverbinding met Nederland tot stand te brengen. Hij bouwde een booglamp-zender en construeerde een 600 meter hoge draadantenne tussen de omhoogrijzende wanden van de, naar Nederland gerichte, Malabarkloof nabij Bandoeng.

Na het overwinnen van de nodige problemen werd begonnen met proefuitzendingen. Tot zijn teleurstelling werden de uitgezonden signalen in Nederland en bij Telefunken in Duitsland niet gehoord.

Hulp vanuit Nederland.

In Nederland waren gelukkig ook nog een aantal mensen met een vooruitziende blik. In 1917 had kapitein-luitenant ter zee E.H. Friederichs, chef van de draadloze telegrafie der Marine, het idee van een rechtstreekse radioverbinding met Indië opnieuw aan de orde gesteld.

Dr. Ir. Cornelis J. de Groot
(Radionieuws 1920)

Niet lang daarna kwam de Minister van Koloniën met het Duitse bedrijf Telefunken tot zaken en in november 1917 bracht het schip "Zeeland" een zender naar Indië. In juli 1918 was de zenderopstelling operationeel. In Nederland vond men op de Veluwe heide bij Koot-

wijk een geschikte plaats voor de oprichting van een zendstation, terwijl een terrein te Sambeek bij Boxmeer werd aangewezen voor een te bouwen ontvangstation. Met de bouw hiervan werd pas begonnen in het najaar van 1918. 2)

Ontvangtoestel aan boord van Hr. Ms. "De Zeven Provinciën".

Terwijl men in Nederland met de realisering van de plannen bezig was liet Dr. De Groot een ontvangtoestel bouwen door de Gouvernements telegraafdienst te Batavia.

Hij verkreeg toestemming om dit toestel aan boord van Hr. Ms. "De Zeven Provinciën" te plaatsen, die in 1919 via het Panamakanaal zou thuisvaren.

Om ervaring op te doen met het ontvangtoestel, werden de korporaals seiner J. Verbrugge en Roelof Visser gedetacheerd op het Malabar radiostation. Daar was luitenant ter zeer der 1e klasse Jonkheer Schörer, die de leiding over het project aan boord zou hebben, reeds aanwezig.

Het was de bedoeling om met het aan boord van de Hr. Ms. "De Zeven Provinciën" opgestelde ontvangtoestel van Dr. De Groot, tijdens de thuisreis te trachten de verbinding met het Malabar radiostation zo lang mogelijk vast te houden.

Tot op een afstand van ongeveer 17.000 kilometer werden de signalen ontvangen. Toen maakte een breuk in de antenne van de Malabar zender een vroegtijdig einde aan de proefneming.

Radio-ontvangstation in Nederland.

Het resultaat was echter zo bemoedigend - de afstand Bandoeng Nederland was hemelsbreed "slechts" 10.000 km. - dat besloten werd om zo snel mogelijk een radio-ontvangstation te bouwen op de Blaricummer Meent, onder de rook van Eemnes-buiten en "de Bult". Dit was een verheffing in het terrein onder Huizen, waar later de PHOHI-zender (Philips Omroep Holland Indië) zou komen te staan. Een vriend van Dr. De Groot, ir.

A. Dubois, directeur van de Nederlandse Seintoestellen Fabriek (N.S.F.) te Hilversum, die erg veel waarde aan het experiment hechtte, was de stuwende kracht achter het project. Na de bouw kwam het dagelijks beheer in handen van de heer P.C. Tolk, eveneens werkzaam bij de N.S.F.. De opdracht werd verstrekt, toestemming tot plaatsen verkregen, een bestek gemaakt, het werk aanbesteed en het gehele radioontvangstation met piketpaaltjes op het terrein uitgezet. Twee aannemers, elk met acht werklui, bouwden in 17 werkdagen het ontvangstation en de antenne. Nog tijdens de bouw werden materialen aangevoerd per Gooische Stoomtram en verder vervoerd een half uur de Meent op per wagen en "mallejan".

Bijzondere zorg werd besteed aan het maken van de aardverbinding. Als we over een antenne spreken bedoelen we meestal de zichtbare draad of spriet, echter de "massa" of "aarde", de grond waarop de antenne staat, is óók een onderdeel van de antenne. De uitgezonden electro-magnetische energie wordt opgevangen door de antenne. Het gaat hierbij om minieme spanninkjes.

Als er sprake is van spanning dan is er ook sprake van weerstand welke gemeten wordt in "Ohm".

Hoe groter de weerstand is, hoe groter de opgevangen spanning moet zijn om het signaal via antenneversterker en ontvangtoestel hoorbaar te maken. Het is te vergelijken met een waterbuis. Hoe wijder de buis des te minder weerstand het water zal ondervinden om door de buis te stromen. Omdat elk materiaal een bepaalde weerstand bezit, wordt voor het zichtbare deel van de antenne een materiaal gebruikt met een zo laag mogelijke weerstand.

Ook de "massa" waarop de antenne staat kent een bepaalde weerstand. Rotsachtige grond of zandgrond heeft een veel hogere weerstand dan moerasachtige- of veengrond.

Mede door de gunstige plaatselijke bodemgesteldheid waren er in die tijd niet veel radiostations die zo'n gunstige aardweerstand bezaten als dat op de Blaricummer Meent nl. 0,9 ohm. 3)

Het gebouw bestond uit een dubbelwandige directie-

*Het "radio-huisje" op de Meent met gezicht op Eemnes
(Philips Hilversum)*

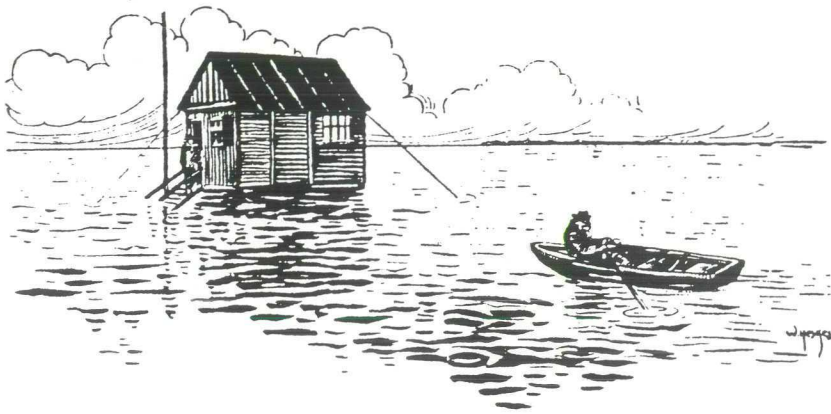
keet van vier bij zes meter met drie vertrekjes. Het geheel werd, twee meter boven het maaiveld, op palen geplaatst. Dat was noodzakelijk omdat de Meent af en toe onder water liep als stormachtige noordwesten winden het water van de Zuiderzee over de dijk stuwde. Dat deze voorzorgsmaatregel niet overbodig was, bleek al in de winter van 1919-1920. Drie dagen lang moest de telegrafist met een roeiboot van en naar het ontvangstation gebracht worden.

De antenne bestond uit 21 palen van twintig meter hoogte die, elk met een tussenruimte van 100 meter, over een afstand van twee kilometer op één lijn geplaatst werden.

Het geheel gericht op Bandoeng.

Luisteren naar Indië.

Enkele dagen nadat de bouw van ontvangstation en an-

*Per roeiboot naar en van het werk
(tekening: Wam Hesk)*

tenne gereed was, werd het ontvangertoestel van Dr. De Groot van Den Helder naar Blaricum overgebracht. Het ontvangtoestel bestond uit een primaire en secundaire kring met één enkele drie-electroden lamp, die zelf terugkoppelde (voor de technici onder de lezers.) Het meeste linkse paneel was een enkelvoudige laagfrequente toonversterker, die overigens nauwelijks gebruikt werd.

Begin april 1919 werd het ontvangstation in dienst gesteld.

Kort daarna werden de eerste signalen onderschept door korporaal seiner Roelof Visser. Deze was op uitnodiging van ir. Dubois naar Blaricum gekomen. Gedurende de nachtelijke uren werd geluisterd naar de beide zenders uit Indië, omdat dat de beste tijd was om iets op te vangen. In eerste instantie werd de machine-zender van Tjililin het beste gehoord, later werd het signaal van de Malabar booglamp-zender ook beter waarneembaar.

Begin juni gelukte het Roelof Visser het eerste radio-telegram uit Indië te onderscheppen.

Willem Vogt

Op 21 maart 1920 beëindigde Visser zijn dienstverband
70- HKE

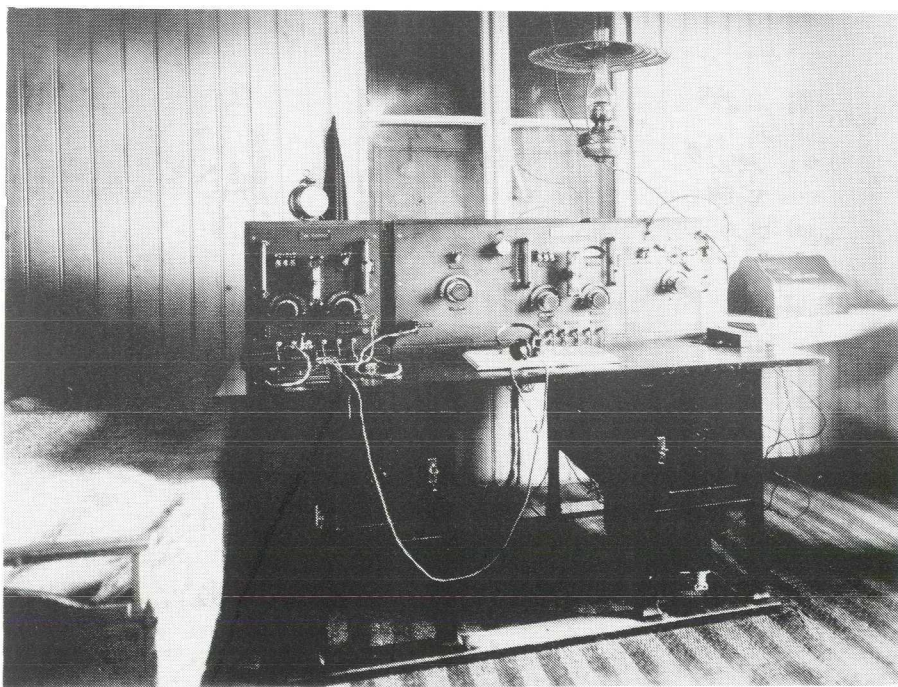

bij de Koninklijke Marine en trad in dienst van de N.S.F. te Hilversum.

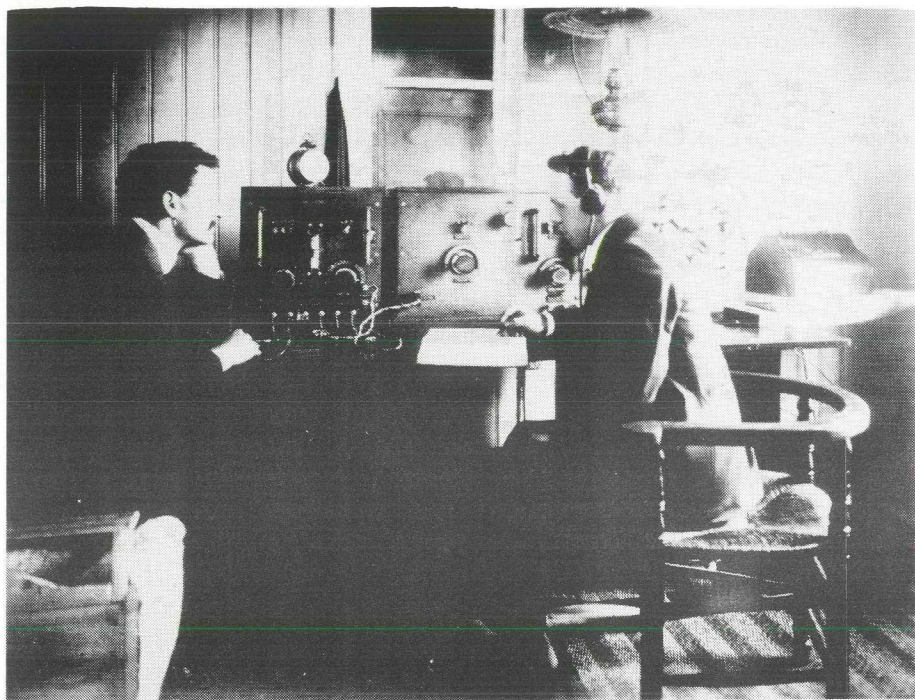
"Als je lust hebt om op de Meent bij Blaricum te luisteren naar seinen van de Malabar-boog, wend je dan tot ir. Dubois N.S.F. Hilversum." Dit telegram ontving Willem Vogt van Dr. De Groot in Indië, tijdens zijn verlof in 1920. 4)

Vogt was in mei 1911 naar Batavia vertrokken in dienst van de Indische P.T.T.. In 1917 had hij Dr. De Groot in Bandoeng leren kennen toen hij onder zijn directe leiding werd gesteld. De inhoud van het telegram sprak hem aan en niet lang daarna stond hij voor Ir. Dubois in Hilversum, die hem in het kort uitlegde wat er van hem verwacht werd.

Vogt heeft zijn ervaringen in een aantal boeken aan

*Het ontvangtoestel uit Indië
(Philips Hilversum)*

*P.C. Tolk en R. Visser luisterend naar Indië
(Philips Hilversum)*

het papier toevertrouwd. Hij schrijft:

"De luisterdienst naar Malabar-radio begon omstreeks 11 uur in den avond. In den winter wat vroeger, omdat de duisternis dan eerder inviel. De golflengte waarop werd geluisterd, was ongeveer 8 kilometer, maar als 't moest, kon Indië óók op 16 kilometer uitzenden."

Golflengte is de snelheid van licht en electro-magnetische energie (300.000 km/sec) gedeeld door de frequentie waarop uitgezonden wordt.

Bijv.: Hilversum 5 zendt uit op 1008 KiloHerz (khz).

De golflengte is: $300.000 : 1008 = 297$ meter.

Malabar zond uit op 8 resp. 16 kilometer.

De frequentie was: $300.000 : 8.000 = 37,5$ Khz resp. 18.75 Khz.

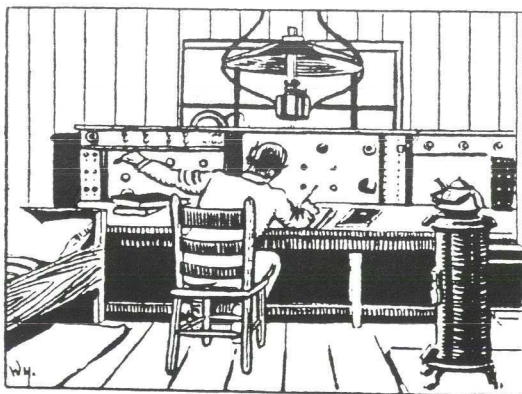

"Wanneer het met de atmosferische condities een beetje meeliep, hoorde men Malabar puffend en blazend "opkomen". Het geluid van de booglamp van Indië kon uit honderden aether-stemmen worden herkend. Soms brak het abrupt af. Dan rees voor onze oogen de situatie op Malabar weer helder op. Zou er een knalgas-explosie plaats hebben gehad? Een defect aan de geïmproviseerde turbine installatie?

Neen, daar was hij weer terug! Snuivend en brieschend als een arena-stier, begon Malabar de letter X of V te seinen. Als een aangeschoten matroos zeilde het geluid over de draden van den condensator heen; "op den voet gevolgd door de linkerhand, van den telegrafist die den geheelen avond niet van den condensatorknop afkwam".

Dit vereist enige uitleg. Een zendinstallatie is samengesteld uit een aantal onderdelen. Eén daarvan is de oscillator die een bepaalde frequentie opwekt bij een constante spanning. Als de spanningsbron varieert, dan heeft dat effect op de oscillator en treden er kleine verschuivingen, omhoog of omlaag, in de uitgezonden frequentie op.

Tegenwoordig zorgen de electriciteitsmaatschappijen

*De linkerhand aan de condensatorknop
(tekening: Wam Heskes)*

voor een vrijwel constante spanning waardoor verschuivingen in de frequentie van de diverse omroepstations niet of slechts sporadisch optreden. U hoeft uw radio-ontvanginstallatie dan ook maar één keer af te stemmen en u kunt de hele verdere dag probleemloos naar die omroepfrequentie luisteren.

Destijds was het opwekken van spanning niet zo'n eenvoudige zaak en regelmatig traden er verschuivingen op, waardoor de telegrafist aan de ontvangende kant vrijwel constant het te ontvangen geluidzône-signaal met de afstemknop moest volgen rondom de basisfrequentie. Dan weer omhoog, dan weer omlaag.

Vogt vervolgt: "Soms zwierde de boog tot in het gebied van het Deutsche station Eilvese (bij Hannover) of hij kwam terecht in de davering van het Deensche Lingby. Als hij daar bleef was het onbegonnen werk! Gelukkig nestelde de toon zich doorgaans op een vrij plekje stilte. Stilte dan meestal opgevat als een geluidzône waarbinnen de boog zich van zijn aetherbuurlieden door toonhoogte onderscheidde.

Het is merkwaardig hoe het menselijk oor zich kan concentreren op een bepaalden toon. Zonder noemenswaardige moeite kon de telegrafist voortdurend luisteren naar den toon van Malabar alleen, terwijl toch de geluiden van meer dan één buurstation gelijktijdig te hooren waren.

Scherp opletten was voortdurend geboden, want de communicatie was maar éézijdig. Het "radio-huisje" op de Meent kon alleen maar ontvangen en niet zenden. Op de nummers der telegrammen moest dus nauwkeurig worden gelet, opdat er geen enkele verloren ging. Ook moest met de uiterste zorg, woord voor woord worden opgeteekend, want het was onmogelijk om een woord dat nietverstaan was, of dat in een "luchtstoring" verloren ging of verminkt werd, "na te vragen".

Humoristische waren de opmerkingen van de collega's op Malabar, wanneer zij tusschen de bedrijven door seinden: "vergeet de koeien niet te melken" of "heb je je zwemvest bij je".

Tegen een uur of drie, vier 's nachts kwam het einde.

De telegrafist blies nu de petroleumlamp uit en schoot

*Smeenck met vers gezette thee
(tekening Wam Heskes)*

onder de dekens van het bed dat naast de ontvanginstallatie stond opgemaakt. In den zomer gloorde het zachte licht van den kruige zomermorgen al weer door de venster; en om half vier rammelden reeds de wielen van de melkkarren in de rulle wagensporen. Maar den telegrafist deerden deze geluiden niet. Zijn bewustzijn keerde eerst weer terug wanneer Smeenck, de waker, het huisje binnenkwam met vers gezette thee."

Tot zover Vogt in zijn boek "Radioleven" dat in 1933 verscheen.

Anderen luisterden mee.

In dezelfde nacht dat het Visser in Blaricum voor de eerste keer gelukte om tekst te nemen, werden de Bandoengse seinen ook gehoord door een ingenieur der telegrafie, die te Nieuwkoop met kilometerslange telefoongeleidingen als antenne, proeven deed met een systeem voor het onschadelijk maken van luchtstoringen. 5)

Op 5 januari 1920 bleek het radiosignaal van Bandoeng ook door radio-amateurs ontvangen te kunnen worden. Ene J. Thissen uit Venlo stuurde stukken tekst die hij ontvangen had naar de redactie van "Radionieuws". Niet lang daarna lukte het ook andere radio-amateurs om de signalen te ontvangen. 6)

Het doel van het "radio-huisje".

Het ontvangstation op de Meent bij Blaricum was opgericht met het doel om aan te tonen dat ontvangst in Nederland van radiosignalen van een zender in Indië mogelijk was gedurende een gemiddeld aantal uren per etmaal, waardoor de totstandkoming van een dergelijke verbinding als politiek en economisch wenselijk kon worden beschouwd. Al na enige maanden was aan deze doelstelling voldaan. 7)

Intussen waren op 27 oktober 1919 de eerste proefnemingen met de ontvanginstallatie van de Nederlandse Telegraafdienst te Sambeek begonnen. In tegenstelling tot het ontvangstation op de Blaricummer Meent, hetwelk onder het beheer van het Ministerie van Koloniën ressorteerde, werd te Sambeek door de technische dienst constant gewerkt aan verbetering van de apparatuur, waardoor de ontvangst van de morse-signalen te Sambeek steeds beter werd en er geen behoefte meer bestond aan het werk van de telegrafist in zijn eenzame "radio-huisje" op de Blaricummer Meent.

Het einde van het "radio-huisje" op de Meent.

Vogt schrijft: "In November van 1920 moest definitief "het blauwe aetherlint" aan Sambeek worden afgestaan; het huisje op de Meent zou zijn aandeel weldra voltooid hebben in de ontwikkeling van de totstandkoming der electro-magnetische gemeenschap tusschen Moederland en Nederlandsch-Indië.

Noten:

- 1) De geschiedenis van de Rijkstelegraaf, blz. 192
- 2) De gescheidenis van de Rijkstelegraaf, blz. 193/194
- 3) Radionieuws 1920, blz. 167
- 4) Een leven met Radio, blz. 45
- 5) Radionieuws, juli 1919, blz. 197
- 6) Radionieuws, februari 1920, blz. 39.
- 7) Radionieuws, blz. 224

Literatuur:

Radionieuws 2e en 3e jaargang;
Het Radio-ontvangststation voor Indische signalen op de
Blaricummer Meent, P.C. Tolk;
Radioleven, Willem Vogt, 1933;
Spanne en Spanningen, Willem Vogt, 1958;
Een leven met Radio, Willem Vogt, 1963;
Hei en Wei, dorpsblad voor Blaricum nrs, 87,88 en 89;
Brief van R. Visser aan maandblad "Alle Hens", 1
februari 1955;
De geschiedenis van de Rijkstelegraaf 1852-1952, Dr.
E.A.B.J. ten Brink, C.W.L. Schell, uitgave P.T.T.
Den Haag 1954;
INTERCOM, maart 1988; Personeelsblad Scheveningen
Radio;
In het kielzog van Marconi, Jan Noordegraaf.

Met dank aan:

Redactie Hei & Wei, Omroepmuseum/Depot
Omroepmuseum, Philips Hilversum, F.W. Ripken,
P.W.L. van Tulder en W. van IJken.

Jaap v.d. Woude.

Korte geschiedenis van het geslacht Van Beijeren

De familie Van Beijeren is een van oorsprong Rooms-Katholiek geslacht, dat sinds 1840 in Eemnes woont. Voor zover we dat hebben kunnen nagaan is deze familie afkomstig uit Nieuwer-Amstel en omgeving, het gebied, net ten zuiden van Amsterdam. De oudste teruggevonden voorvader is waarschijnlijk:

I   **Roel Martensz (van Beijeren)**
                            geboren ca. 1690

Van hem is in feite niets bekend. Er zijn vijf kinderen van hem teruggevonden: 3 zoons en 2 dochters.
Eén van de zoons was:

II

Pieter Roelen van Beijeren

geboren ca. 1720

trouwt ca. 1750

Cornelia Joosten /Josephs

Ook van dit echtpaar is weinig bekend. Het woonde in Nieuwer-Amstel. Van hen zijn een dochter Afje bekend (gedoopt in 1757 in Bovenkerk) en een zoon:

III

Cornelis van Beijeren

geboren Nieuwer-Amstel

gedoopt (R.K.) Buitenveldert

26-03-1755

overleden Nieuwer-Amstel 08-06-1816

trouwt (1) Nieuwer-Amstel 25-05-1788

**Marritje Cornelisse Soetelief/
Zoetelief (1765-1802)**

trouwt (2) Nieuwer-Amstel 04-07-1802

Evertje Paulusse Tijken

geboren Eemnes

gedoopt (R.K.) Eemnes 24-01-1767

overleden

Cornelis van Beijeren was tapper van beroep. Hij woonde in Rietwijk/Rietwijkeroord. Op tegenwoordige kaarten is deze plaats niet meer terug te vinden. Mogelijk viel het onder de gemeente Heemstede en lag het vanuit Nieuwer-Amstel gezien net aan de andere oever van de toenmalige Haarlemmermeer.

Uit de twee huwelijken van Cornelis werden bij elkaar 9 kinderen geboren. Ze zijn allen geboren aan de Kas-senbrug onder Rietwijkeroord en R.K. gedoopt te Buitenveldert (Onder Nieuwer Amstel). Uit het eerste huwelijk werden drie dochters en twee zoons geboren. Zijn tweede vrouw was afkomstig uit Eemnes. Ze was een dochter van Paulus Rutgerse Tijken en Marritje Janse Beijer. Bij haar huwelijk woonde ze te Nieuwer Amstel.

Evertje Tijken en Cornelis van Beijeren kregen vier kinderen: 2 meisjes en 2 jongens. De 3 oudste kinderen zijn heel jong overleden. Het jongste kind was:

Bid voor de ziel van zaliger
JANNETJE LAKEMAN,
weduwe van
PAULUS VAN BEIJEREN.

*Geboren te Eemnes den 18 October 1817, overleden
aldaar, na het ontvangen der H.H. Sacramenten,
den 7 Februari 1890 en den 12 daaraanvol-
gende begraven op het R. K. Kerkhof aldaar.*

Ik bid U Heer! gedenk hoe ik voor U gewan-
deld heb in waarheid en met een oprecht hart
en dat ik gedaan heb, hetgeen U behagelijk was.

IV Kon. XX: 3.

Dierbare kinderen! Mijne laatste wenschen
zijn deze: blijft steeds christelijk en deugdzaam
leven, eensgezind en van hetzelfde gevoelen.
Weest elkander in alles behulpzaam, en gedenkt
mij, uwe moeder, steeds in uwe gebeden.

Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven.
Nu immers, zegt de H. Geest, rusten zij uit
van hunnen arbeid, want hunne werken volgen
hen.

Openbaring XIV; 3.

GEBED.

O God! barmhartige Vader aller wezens, ont-
vang de ziel van Uwe dienaarssse J o a n n a, en
doe haar genieten in Uw rijk het geluk der
zaligen, hetgeen Gij bereid hebt voor hen, die
U beminnen, door Jesus Christus onzen Heer.
Amen.

Onze Vader . . . Wees gegroet . . .

Zij ruste in vrede,

Utrecht, Wed. J. R. van Rossum

*Bidprentje van Jannetje Lakeman (1817-1890)
echtgenote van Paulus van Beijeren*

IV

Paulus van Beijeren

geboren Heemstede (Rietwijkeroord)

14-04-1807

gedoopt Buitenveldert (Gem. Nieuwer-
Amstel) 15-04-1807

trouwt Eemnes 06-05-1843

Jannetje Lakeman

geboren Eemnes 18-10-1817

overleden Eemnes 07-02-1890

Zijn kleinzoon Paul van Beijeren (1900-1990) vertelde
over zijn gelijknamige grootvader:

"Grootvader heeft z'n herkomst nooit geweten. M'n vader zei altijd: hij is in Breukelen achtergelaten met de Kozakken. Zijn ouders waren doodgeschoten of verbannen of zo iets dergelijks, het kind was ontvoerd en in Breukelen achtergebleven.

Toen hij zeven jaar oud was, is hij in Blaricum aangenomen bij zijn oom Ruth Tijken. Die woonde op de boerderij van Willem Rozendaal. Hij is daar als een eigen kind aangenomen en er blijven wonen tot zijn trouwen met Jannetje Lakeman op Eemnes."

Tot zover het verhaal van zijn kleinzoon. Wat hebben we hiervan kunnen achterhalen?

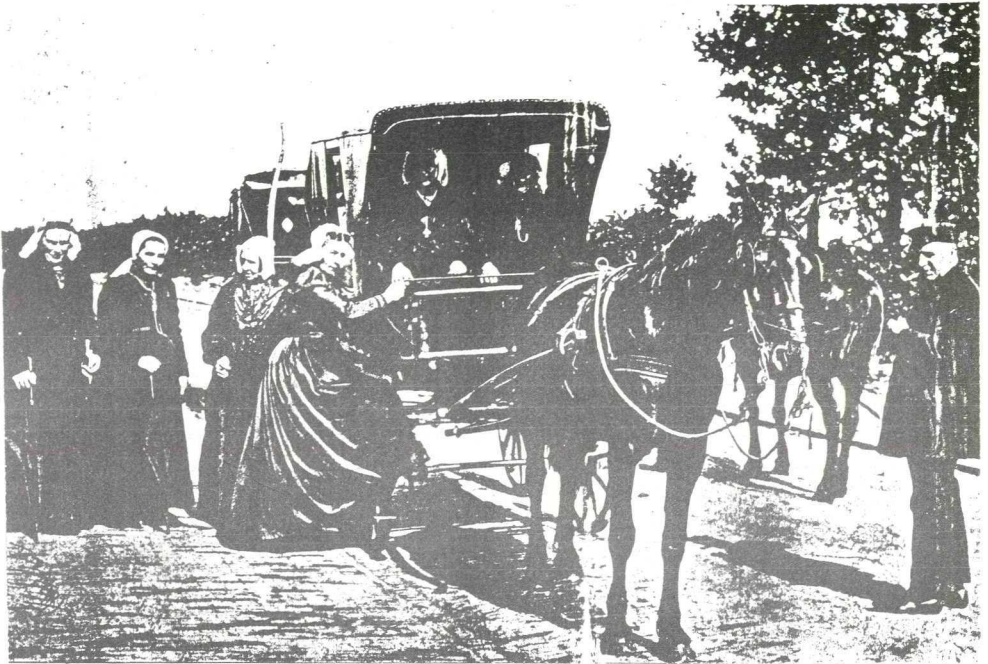
Zoals eerder vermeld was moeder Evertje Tijken uit Eemnes afkomstig. Ze was één van de 14 kinderen van Paulus Tijken. Ze had inderdaad een broer Ruth Tijken (1771-1847) die op 12 mei 1815 getrouwd was in Blaricum met Klaasje Lamberts de Zaaier. Hij was na zijn huwelijk in Blaricum blijven wonen. De kleine Paulus van Beijeren verloor zijn vader in 1816 en waarschijnlijk is ook zijn moeder rond die tijd overleden, zodat het voor de hand lag dat hij als weeskind in het gezin van zijn oom Ruth Tijken werd opgenomen.

In Eemnes woonde nog een oom, een broer van zijn moeder. Dat was Arie Tijken (1781-1847). Hij trouwde in 1822 met Cornelia Brouwer, de weduwe van Jan Lakeman van de boerderij "De Eendracht", Wakkerendijk 178. Ze nam onder andere haar jongste dochter Jannetje Lakeman mee naar de boerderij Meentweg 19, waar haar 2e man Arie Tijken woonde. Jannetje Lakeman was vijf jaar oud toen ze bij haar nieuwe stiefvader Arie Tijken ging wonen. Via hem moet ze haar "stiefneef" Paulus van Beijeren uit Blaricum hebben leren kennen. Ze zijn in 1843 getrouwd.

Jannetje had een halfzus Teuntje Lakeman, die getrouwd was met Jan van Eijden en een zus Wijntje Lakeman, die getrouwd was met Hendrik Bakker uit Laren.

Omdat Arie Tijken geen kinderen naliet, verviel de boerderij Meentweg 19 met de grond aan de stiefkin-

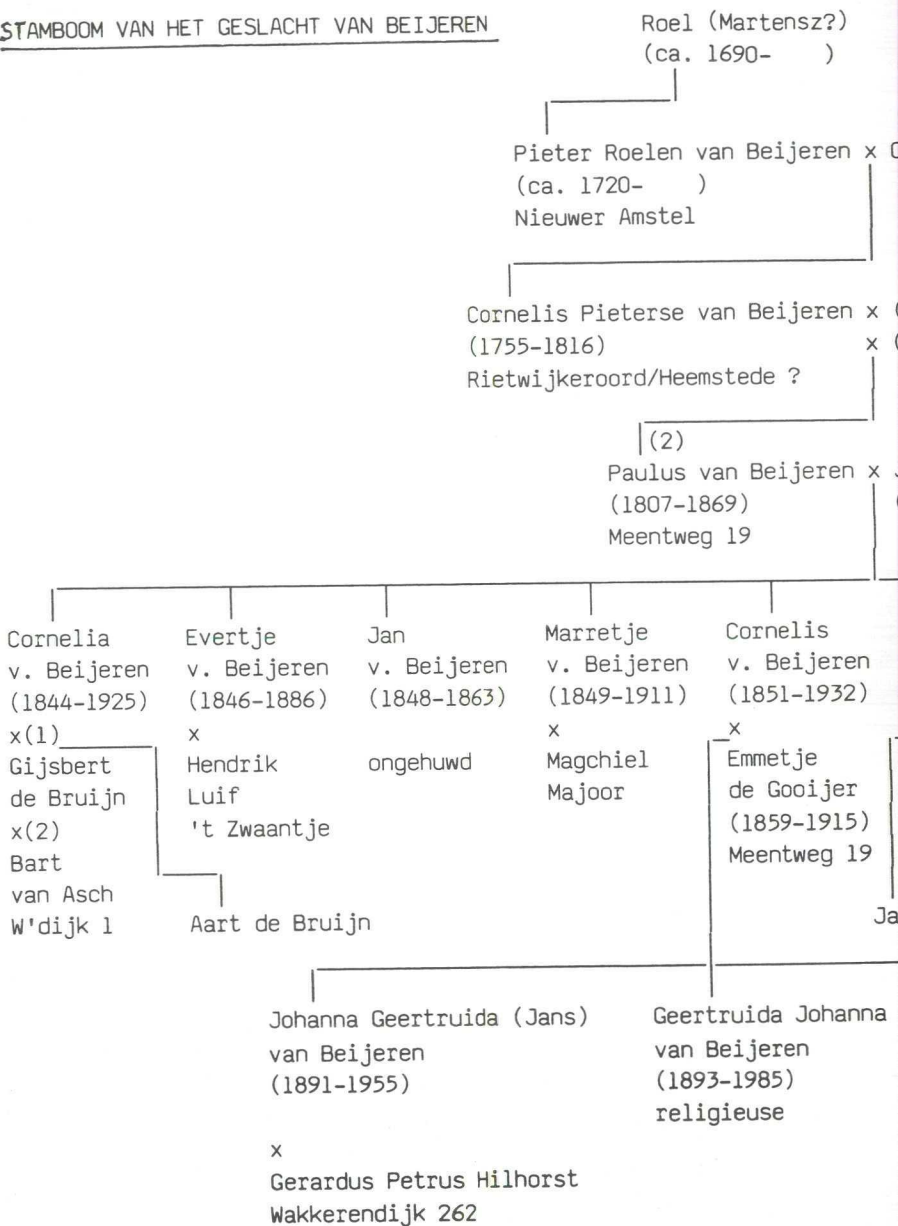

Ze van links: Cornelia van Beijeren, gehuwd geweest met Gijsbert de Bruijn en Bart van Asch. Rechts van haar haar dochter Maria de Bruijn

deren. Het was de bedoeling dat Jannetje Lakeman en Paulus van Beijeren het bedrijf zouden overnemen. Kleinzoon Paul van Beijeren vertelde hierover:

"Het was een verschrikkelijk grote plaats vroeger. De boerderij is drie gebinten langer geweest. Het was heel laag. Je kon daar net onderdoor lopen. In de herfst werd dat allemaal volgereden met koren. Ze hadden verschrikkelijk veel bouwland. Ze hadden niet veel koeien, het was allemaal bouwland. In die tijd was het van de Laarderweg tot Lumen Eek en van de Meentweg tot de Gooijersgracht allemaal bouwland. Het land van Jannetje Lakeman moet gelopen hebben van achter de boerderij van Frits Bouw (Meentweg 11) tot achter de boerderij van Teus Blom (Meentweg 35). "Toen Jannetje Lakeman ging trouwen met Paulus van Beijeren moest ze haar zussen uitkeren. Jannetje kon

STAMBOOM VAN HET GESLACHT VAN BEIJEREN

Helia Joosten

Marritje Cornelisse Soetelief
Evertje Paulusse Tijken
(1767-) Eemnes

Netje Janse Lakeman
(17-1890)

Barbara Beijeren (1853-1910)	Teuntje v. Beijeren (1856-1914) x Willem Antonie Boog	Arie v. Beijeren (1857- ?) x Anna Gorter	Piet v. Beijeren (1860-1943) ongetrouwd
------------------------------------	---	--	--

van Wegen

(Evert) Paulus Johannes (Paul)
van Beijeren
(1900-1990)
Meentweg 75
x
Barbara Gerarda Kemp
(1908-1977)

*Barbara van Beijeren (1853-1910) gehuwd met
Cornelis van Wegen.
Foto gemaakt ± 1885*

nergens 1000 gulden krijgen om zus Wijntje uit te keren. Ze heeft toen net zoveel land verkocht tot ze 1000 gulden had."

Paulus van Beijeren en Jannetje Lakeman kregen 9 kinderen (5 dochters en 4 zoons), waarvan er niet één

als klein kind overleden is. (een uitzondering voor die tijd.) Het betrof de volgende kinderen.

- a. Cornelia (1844-1925); ze trouwde eerst met Gijsbert de Bruijn en later met Bart van Asch.
- b. Evertje (1846-1886); ze trouwde met Drikus Luijf, herbergier van "'t Zwaantje".
- c. Jan (1848-1863)

Cornelis van Wegen (1856-1941) gehuwd met Barbara van Beijeren

- d. Marretje (1849-1911); ze trouwde met Magchiel Majoor uit Laren
- e. Cornelis (1851-1932)
- f. Barbara (1853-1920); ze trouwde met Cornelis van Wegen
- g. Teuntje (1856-1914); ze trouwde met Willem-Antonie Boog
- h. Arie (geb. 1857-overleden ?); hij verhuisde op 14 februari 1882 van Eemnes naar Weesperkarspel. Hij werd glazenwasser van beroep in Amsterdam. Drie dagen nadat hij met Anna Gorter was getrouwd, kwam hij bij een ongeval om het leven.
- i. Pieter (1860-1943); hij bleef als vrijgezel op de ouderlijke boerderij Meentweg 19 wonen, samen met het gezin van zijn broer Conelis.

Vader Paulus van Beijeren heeft zich ook voor de parochie van Eemnes verdienstelijk gemaakt. Volgens kleinzoon Paul "was hij de eerste kerkmeester van het nieuwe Rooms Katholieke kerkgebouw in Eemnes (voltooid in 1845)."

"Hij kon goed opschieten met de pastoor van toen, Deken Wilhelmus de Beer. Toen Paulus van Beijeren in 1869 overleed, had Deken De Beer gezegd: "Mijn grootste vriend gaat naar het kerkhof maar ik kan hem niet begraven." Dat deed toen kapelaan Wolff" (die was van 1862 tot 1868 kapelaan in Eemnes geweest).

Jannetje Lakeman bleef als weduwe achter met al haar kinderen nog thuis. Ze heeft nog 21 jaar geleefd. Kleinzoon Paul vertelde over haar: "Jannetje Lakeman was later erg dovig. Ze gebruikte op haar oude dag een grote hoorn. Die dovigheid zat en zit nog steeds in de familie (o.a. Van Beijeren/De Bruijn.)"

Het boerenbedrijf van Paulus van Beijeren en Jannetje Lakeman werd overgenomen door hun zoon:

V

Cornelis van Beijeren

geboren Eemnes 11-09-1851

overleden Eemnes 05-02-1932

trouwt Blaricum 21-01-1891

Emmetje de Gooijer

geboren Blaricum 14-12-1859

overleden Eemnes 20-09-1915

Cornelis verbouwde als boer veel boekweit en hij hield 8 à 9 koeien (op de boerderij Meentweg 19). Volgens zijn zoon Paul kon hij goed zingen. Hij leerde zijn kinderen heel veel liedjes. Het waren lange liederen, waarin vaak romantische gebeurtenissen verteld werden.

Zoon Paul vertelde over de muzikale belangstelling van z'n vader:

"Vader kon heel goed zingen en was heel erg voor muziek. Hier in Eemnes het vroeger een muziekkorps geweest met o.a. Jan Perier, Dirk Mol, Ruth Koppen en de Van IJkens. 's Zaterdagsavonds gaven ze wel eens een muziekkuitvoering aan "De Lindeboom". Vader ging daar altijd naar toe. Dan zeiden Pietoom en Jans wel eens: "Ach mens waarom?" "Nou" zeit ie, "ik ga er graag naar toe!" Vader gaf ook altijd aan de muziek. Jan Perier of één van de muzikanten haalde dan altijd een stoel voor vader, zodat hij kort bij de muzikanten zat, daar onder "De Lindeboom". En dan draagt Paul één van de liederen voor, die hij van zijn vader leerde:

"Onder 't lommer van 't prieeltje, aan een stille watterkant. Daar zat Eduard met Helena en sloten saam een huwelijksband. Eduard sprak tot Helena: "Voorwaar gij zijt voor eeuwig mijn. Eer de rozen tweemaal bloeien, zal ik voor eeuwig bij u zijn! "t Tweede jaar was aangekomen, dat de roos zijn knop ontbrak. Toen trad Eduard in 't prieeltje, waar hij dicht naast Lena zat.

Maar wat vond hij hier begraven onder die witte marmarsteen?

En op die steen daar stond te lezen: Hier rust Lena gans alleen.

Treurend trad hij in een klooster, wierp zijn hoed en mantel af

En hij treurde om Helena tot de dood hem bracht in 't graf."

*Johanna-Geertruida- (Jans) van Beijeren
(1891-1955) met haar man Gerardus-Petrus Hilhorst
Foto genomen te Eemnes in 1953*

"Ja" vervolgt Paul, "dat kon vader goed zingen, hoor!
Vroeger was het eigenlijk veel gezelliger dan tegenwoordig!
Vroeger in de Koppertijd (Vastenavondtijd) was er haast elke avond hier of daar een sein (soort

Jans van Beijeren (1891-1955) later getrouwd met Gradus Hilhorst in Eemnesser dracht

feestje). Mijn zuster Geert is op 26 maart 1913 naar het klooster gegaan en toen had ze een week tevoren nog feest gehouden met Jan Voorburg.

Er werden dan liedjes gezongen en op de deel gingen ze dansen. Ze zongen b.v.

"Wie kiest er een vogeltje uit deze krans
een vogeltje, een vogeltje, steek uit je rechterhand!
En je moet ze maar laten vliegen en weer een ander

kiezen!

Wie kiest er een vogeltje uit deze krans.

"Nou ja" zegt Paul, "dan ging de ene eruit en koos je weer een ander. Dan werd er nog een borreltje geschonken en na afloop werd er brood gegeten en chocholademelk gedronken."

In september 1915 werd het gezin van Cornelis van Beijeren getroffen door een ongeluk. Zijn vrouw Emmetje de Gooijer werd vóór de boerderij op de Meentweg door een fietser aangereden. Ze kwam zo ongelukkig te vallen, dat ze na enige dagen is overleden. Zoon Paul was toen 14 jaar. Volgens hem was na de dood van zijn moeder de feestelijkheid een beetje over. Vader trok er niet veel meer uit. Pietsom, de vrijgezel, woonde echter nog in huis. Daar waren de kinderen gek op! Ze mochten altijd met hem mee als hij wegging.

Cornelis van Beijeren en Emmetje de Gooijer hebben 6 kinderen gehad, waarvan er 3 zeer jong gestorven zijn. Er werden twee dochters volwassen:

1. **Johanna Geertruida** (Jans) (1891-1955).

Ze trouwde op 27 mei 1936 met Gerardus Hilhorst, weduwnaar van Helena van Hofslot. Hij was alleen achtergebleven met 10 kinderen en Jans heeft veel bijgedragen aan de opvoeding van deze kinderen.

2 **Geertruida Johanna** (Geert)

geboren te Eemnes op 28 januari 1893. Toen ze 20 jaar was wilde ze naar het klooster en ze trad in bij de Zusters Franciscanessen van Heijthuijsen (Limburg), die ook een klooster in Eemnes hadden. In 1915 werd ze geprofest en ze ging verder als Zuster Baptista door het leven. Het was haar ideaal om naar de missie in het toenmalige Nederlands Indië te gaan. Ze werd hier opgeleid tot onderwijzeres en moest daarbij ook Maleis leren. In oktober 1920 is ze per boot vertrokken naar Salatiga, waar ze als onderwijzeres ging werken. Later was ze als overste werkzaam in Sema-rang. Daar was ze op 23 november 1929 in het ziekenhuis aanwezig aan het sterfbed van de Eemnesser zuster Macra (Johanna-Cornelia van Wegen).

*Geert van Beijeren (1893-1985) later
Zr. Baptista in Eemnesser dracht*

Ze werkte met veel liefde en toewijding in Indië totdat ze in 1940 in een Jappenkamp terecht kwam. Ze heeft daar 5 jaar moeten doorbrengen. De voeding bestond uit stijfselpap 's morgens, 's middags een beetje rijst met groentewater en 's avonds maispap van kippenmais. Mede door de vernedering, die ze moest doorstaan, was dit voor haar een zeer moeilijke tijd,

*Getruida, Johanna van Beijeren (Zr. Baptista)
(1893-1985). Religieuse bij de Franciscanessen
van Heijthuijsen.*

Foto genomen ± 1915

waar ze later niet meer over wilde praten.
Doodziek en nog maar 65 pond wegend is ze na haar
vrijlating op de boot gebracht om naar Nederland

terug te keren. Ze had zichzelf een zeemansgraf toebedacht maar door de zeer goede verzorging heeft ze de 6 weken durende overtocht overleefd!

Na een lange ziekenhuisperiode kwam ze in november 1947 voor het eerst na bijna 30 jaar weer terug in Eemnes. (Ze mocht niet thuis slapen, maar in het klooster aan de Wakkerendijk, naast de R.K. kerk.)

Zer wilde weer graag terug naar het nu onafhankelijk geworden Indonesië, maar haar gezondheid liet dat niet toe.

Ze heeft nog vele jaren gewerkt: als overste in Valkenburg en Winterswijk, als medezuster in Silvode en Roggel. Toen ze verzorgd moest worden kwam ze terecht in Loenen aan de Vecht. Op 16 november 1985 vierde ze nog jaar 70-jarig professiefest. Na een kort ziekbed overleed ze op 29 december 1985 op bijna 93-jarige leeftijd in Loenen aan de Vecht.

Paul van Beijeren (1900-1990) op zijn boerderij Meentweg 74 temidden van zijn beesten

*Trouwfoto van Paulus-Johannes van Beijeren
(1900-1990) en Barbara-Gerarda Kemp (1908-1977)*

Cornelis van Beijeren en Emmetje de Gooijer hadden één zoon, die volwassen geworden is:

VI

Paulus-Johannes van Beijeren
geboren Eemnes 25-06-1900

overleden Laren NH 24-11-1990

trouwt 07-10-1936

Barbara Gerarda Kemp

geboren Maartensdijk 19-09-1908

overleden Laren NH 16-06-1977

Paul van Beijeren werd geboren op de boerderij Meentweg 19. Na de dood van zijn vader in 1932 kocht hij de boerderij Meentweg 75. Hij is daar echter pas gaan wonen na zijn huwelijk in 1936. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren: een dochter Emmy en de zoons Arie en Kees, waarvan de laatste nog steeds woont en werkt op de boerderij Meentweg 75.

Paul van Beijeren was een markante Eemnesser. Hij heeft bijna 90 jaar aan de Meentweg gewoond en zodoende wist hij heel veel te vertellen over Eemnes en de polder. Hij wist alle ervenamen in de polder nog uit zijn hoofd! Zodoende was hij een geweldige bron van informatie voor de mensen van de Historische Kring Eemnes. Zijn dochter Emmy vertelde van hem dat hij een ijzersterk geheugen had. "Als wij als kinderen iets niet meer wisten of waren vergeten, dan vond hij dat dom."

Hij volgde ook trouw de traditie van vele oude Eemnessers en hij ging elk jaar op bedevaart naar het Duitse Kevelaer (+30 km. ten noorden van Venlo.) Dat heeft hij meer dan 60 jaar volgehouden. Vol trots liep hij vaak rond met de zilveren en gouden medaille, die hij na zijn 25e en 50e jaar had ontvangen. In 1988 is hij voor de laatste keer naar Kevelaer geweest.

Volgens zijn dochter was zijn familie zijn grootste hobby. Hij hield alles bij van iedereen. Tot op hoge leeftijd ging hij nog op de fiets naar familie in Maartensdijk, Weesp en Muiden.

Hij was echt een gezelligheidsmens. Zonder problemen trad hij met zijn koeien op voor de televisie en op de diavoorstellingen van de Historische Kring Eemnes kon hij geanimeerd verhalen vertellen over vroeger. Het

v.l.n.r.

- Jans van Beijeren (1891-1955) later gehuwd met Gradus Hilhorst - Piet van Beijeren (1860-1943)
  - Cornelis van Beijeren (1851-1932) vader van Jans en Paul - Paul van Beijeren (1900-1990)
- Foto gemaakt in 1919 achter boerderij Meentweg 19

laatste jaar van zijn leven bracht hij door in "Johannes-hove" te Laren NH. Hij was daar tussen veel oude bekenden uitstekend op z'n plaats. Daar stierf hij op 24 november 1990.

Het mag gezegd worden dat hij de meeste informatie voor dit artikel geleverd heeft. We zijn hem daar achteraf dankbaar voor!

Onze dank gaat ook uit naar Harry v.d. Voort en Emmy Peek-Van Beijeren, die informatie en foto's leverden.

Hebt u op- of aanmerkingen bij dit artikel, dan kunt u contact opnemen met de samenstellers:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes, tel. 89849

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes, tel. 14689

De Middeleeuwse Barier van Eemnes

In de aflevering van oktober 1988 (jaargang 10, nr. 3) van dit tijdschrift staan op blz 122-123 de gegevens die dr. A.J. Maris heeft verzameld en verklaard over de oudste afbeelding in 1357 van het wapen op het Eemnesser stadszegel. De auteur ontkende een verband tussen Sint Nicolaas (patroonheilige van de kerk van Eemnes buiten) en de drie aanzienlijke bisschopshoofden in het wapen. Volgens W.F.J. den Uyl Utrechts wapenboek (1957) blz. 11 symboliseren die mogelijk de driedomalige weerspanning van de Eemnessers tegen hun landsheer, de bisschop van Utrecht.

Ter aanvulling hierop de volgende nieuwe gegevens.

In een afschrift van omstreeks 1600 in de handschriftencollectie (portefeuille Eemnes) van het Rijksarchief

in Utrecht is de tekst overgeleverd van een oorkonde, een plechtige beschikking van Frederik van Blankenheim, bisschop van Utrecht en landsheer van het Sticht Utrecht. Deze akte, die gedateerd is op 7 augustus 1413, is een bisschoppelijk privilege aan Eemnes. Helaas is dit afschrift niet te controleren of te vergelijken met een ander, ouder afschrift, laat staan met een origineel. Nadeel van dit afschrift is namelijk, dat deze tekst wat betreft schrijfwijze van woorden enigszins verminkt of "gemoderniseerd" schijnt te zijn naar het woordgebruik van omstreeks 1600. Indien deze tekst uit het Latijn vertaald was, had dat uit de omschrijving moeten blijken. Een oorspronkelijk middelnederlandse tekst is gezien het onderwerp zeer wel mogelijk.

Hoewel juist van bisschop Frederik van Blankenheim nogal wat oorkonden zijn overgeleverd in origineel of afschrift, is deze blijkbaar onbekend gebleven. Ondanks deze bezwaren is het toch van belang deze oorkonde bekend te maken. Mede gelet op het beperkt aantal middeleeuwse teksten betreffende Eemnes, en vooral vanwege de inhoud ervan is deze oorkonde opmerkelijk.

Frederik van Blankenheim was erg te spreken over het feit, dat ook en vooral Eemnessers net als anderen overal uit de bisschoppelijke gebieden Utrecht, Overijssel en Drenthe deelnamen aan krijgstochten tegen de Friezen van Stellingwerf en Schoterland, het grensgebied met Overijssel. In tegenstelling tot de Eemnesser opstandigheid tegen het bisschoppelijk gezag van meer dan een halve eeuw tevoren, bleken schout, burgemeesters, schepenen, raad en gemene burenen, dus bestuur en inwoners, omstreeks 1410 de bisschop trouw te hebben gediend. Dat bisschop en Stellingwerfers in 1408 ondermeer over een bisschoppelijke landschatting twisten en in 1413 over de koopprijs van land in IJsselham, dus over de grens in Overijssel, dat zijn omstandigheden die in dit verband niet zozeer terzake doen. Bisschop Frederik van Blankenheim bevestigde de trouw van de Eemnessers aan hem en het Sticht van Utrecht. Hij schonk hen het recht een eigen banier te voeren. Ook de stad Utrecht bezat in die tijd een ba-

nier.

Het Eemnesser vaandel, door de Eemnessers te gebruiken in bisschoppelijke en Stichtse dienst als zij zouden uittrekken, om welke reden dan ook, bestond uit een veld, horizontaal gedeeld in twee verschillende kleuren. Het bovenste gedeelte in opaal groen en het onderste gedeelte in zilverwit, met in het midden van het vaandel een gouden bisschopsbeeld van Sint Nicolaas, de patroon van Eemnes. Frederik van Blankenheim was blijkbaar op dat moment in 1413, toen ook een contingent Eemnessers bij zijn Friese veldtocht aanwezig was, uiterst tevreden over ze. Want de akte was door de bisschop tijdens zijn veldtocht in 1413 te Oldeberkoop in Stellingwerf te velde gegeven.

Er moet een charter, een officieel perkamenten stuk van hebben bestaan, in welke tekstvorm dan ook, maar in ieder geval met het stadszegel van Utrecht bezegeld. Als variant van het gemeentewapen, is in ieder geval het belang van deze beschrijving van de banier, dat men hier de oorspronkelijke kleuren terugvindt, zoals ook bij andere middeleeuwse stadsbanieren het geval was.

De tekst van deze oorkonde is van groot belang voor de oudste Eemnesser geschiedenis en luidt als volgt:

1413, augustus 7

Frederik van Blakenheim, bisschop van Utrecht,
schenkt Eemnes een banier.

"Wij Fredrick van Blanckenheijn bey der genade Gods bisschop t'Utrecht tot eenre eeuwige memorie. Bekennen mits desen opene brieven dat recht ende redelijk is, dat men alle ondersaten die haer lijff off goet voor haeren rechten landsheer in sijner en sijne lantsaeken trouwelyk deuget en eere bewijsen, dat alle man de selve om haere weldaet wel te bet bekennen magh ende want in onse heerevaert en rijsen die wij op den dagh van huyden op die Vriese van Stellingwerff en Schoeterlant doen ende gedaen hebben, dat wij onse gemeyne ondersaten van alle onse landen aen beyde zijde der Isele mit grooter maght

Wij Fredrick van Blanckenheijn
Wij den ghenaden Godt Bisschop t Mey
tot ons veruige memorie, bekennend
mit desen opene briedve, dat wt ons
redelike is, dat men alle onderfaten,
ouderlicke of t'goot vper haden wachte
sachtesmer in sijnen, en sijn s' fant noot
had kon t' en w' eluk in d' d' bewijzen, a
dat alle man d' selve om haden v' eldadt
b' w' t' ed' b' k' d' d' d' Magre, D' d' a
want in onse w' g' w' w' t' d' d' r' i' s' s' e, d' i' e
v' u' o' p' d' e' n' d' a' g' e' v' a' n' h' i' j' s' e' n' o' p' d' i' e' b' r' i' d' e'
v' a' n' t' o' l' l' i' n' g' e' w' e' r' t' e' n' t' e' t' o' t' e' r' l' a' n' t'
v' o' o' r' , d' i' d' e' g' o' d' e' n' h' o' e' b' e' n' , d' a' t' w' i' j' o' n' s'
g' e' m' e' i' n' d' e' o' n' d' e' r' f' a' t' e' n' v' a' n' a' l' l' e' o' n' s' e' l' a' n'
d' e' n' a' d' e' n' b' o' y' d' e' z' i' d' e' d' e' r' t' e' l' l' e' m' i' t' g' r' o' o' t' e'
M' a' g' t' t' e' g' e' r' a' d' h' o' e' b' e' n' , i' n' o' n' s' e' d' i' e' n' t'
o' n' s' e' l' i' e' u' e' n' d' e' r' f' a' t' e' n' t' e' h' o' u' t' , b' i' n' e'
g' e' m' e' e' r' e' t' e' r' e' o' p' e' n' e' n' t' e' r' a' c' t' , e' n' d' i' e'
g' e' m' e' e' n' d' e' b' i' d' e' n' v' a' n' d' i' m' m' e' n' s' s' e' o' n' s'
j' e' e' r' t' r' o' u' w' d' i' k' e' i' n' d' e' g' o' d' d' e' n' w' i' l' l' e' ,
d' i' d' e' w' i' j' e' m' o' e' d' e' g' e' d' i' e' n' t' h' o' e' b' e' n' ,
t' o' o' h' e' b' e' n' w' i' j' o' n' d' i' e' s' e' l' u' e' o' n' s' e' o' n' ,
d' e' r' f' a' t' e' n' v' a' n' d' i' m' m' e' n' s' s' e' v' o' o' r' h' e' n'
e' n' r' a' d' e' n' n' a' k' o' m' l' i' n' g' e' n' o' n' d' i' e' r' l' i' e' d'
t' a' d' t' e' n' h' a' d' e' n' d' i' d' u' s' t' e' s' w' i' l' , d' i' e' s' i' j' o' n' s'
g' o' d' e' n' h' o' e' b' e' n' , o' f' t' o' d' w' i' l' , o' n' s' e' o' n' s'
n' a' k' o' m' l' i' n' g' e' B' i' s' s' c' h' o' p' e' n' t' e' r' o' c' t'

Gedeelte van de oorkonde van Fredrick van
van Blanckenheijn

gehad hebben in onsen dienst, onse lieve ondersaten, schout, burgemeester, schepen en raet en die gemeene bueren van Eemnesse ons seer trouwelijk met goeden wille ende vrije moede gedient hebben;

Soo hebben wij om die selve onse ondersaten van Emnesse voor hem en haere nakomelingen om dier weldaet en haeres dienstes wil, die sij ons gedaen hebben off God wil ons ende onse naekomelinge bisschoppen te recht doen sullen voor ons en onse naekomelinge voerseid, eeuwiglijk en erfelijk gegeven en geven mits desen opene brieven en teijken en eene wimpel te velde te voeren, daermede sij als sij in ons ofte onse Gestichts nootsaeke te water ofte te landen uijttrecken mede bekennen magh, en dat wimpel sal wesen van twee verven gedeijlt, wesende als boven fijn opel groen en beneden van silver wit, daer int midden een beelt van golden des hijligen bisschops Sancte Nicolaes haeres patroons staen sal. Ende des tot eenen oirconde soo hebben wij onsen zegel hier aen doen hangen.

Gegeven in de velde bij Buercoop, (Oldebercoop) in Stellingwerff int jaer onses Heeren 1413, des sevendendaghs in Oigst.

Onderstont: geextraheert uijt t'oeerijgijnaer en is bevonden mede te accorderen. En was besegelt met een root uijthangende zegel der stat Utregt en was onderkent bij mij Gerrit Ruijsch."

De laatste passage van de oorkondetekst geeft problemen. Hoe kan aan een perkamenten charter van de bisschop het Utrechtse stadszegel hebben gehangen? Dat lijkt onwaarschijnlijk. Vermoedelijk is de verklaring deze, dat eertijds van deze oorkonde van de bisschop door de stad Utrecht een vidimus is gemaakt. Het is een officieel woord voor een perkamenten charter, waarbij dan in dit geval het stadsbestuur van Utrecht verklaart, de tekst van de officiële bisschoppelijke oorkonde te hebben gezien, deze overschrijft op dat perkamenten charter, en deze rechtsgeldig maakt met het eigen stadszegel. En de tekst van dat charter heeft de copiïst afgeschreven.

Opvallend is tenslotte, dat op de banier, die dus van

later datum is dan de oudste afbeelding van het zegel, één bisschop prijkt, in plaats van drie bisschoppen van het zegel/wapen. Die drie bisschoppen symboliseerden de samenhang tussen de samenstellende delen van de oorspronkelijke parochie aldaar, namelijk Eembrugge, Eemnes (buiten) en Eemnes (binnendijks).

De verklaring voor die ene bisschopsafbeelding is de volgende. De afbeelding symboliseert het feit, dat de drie plaatsen door de bisschop als één geheel werden beschouwd, waar het ging om militaire steun en hulp aan hem. Mogelijk gold de banier alleen voor Eemnes buiten, dat in de periode 1352-1432 al zelfstandig was gemaakt, los van Eembrugge, maar juist Eemnes buiten was tevoren bij herhaling de bisschop/landsheer ontrouw geest. De banier van 1413, met de beeltenis van Sint Nicolaas, de kerkpatroon van Eemnes (buiten), was voor de Eemnessers een teken en bekrachtiging van hun definitieve trouw aan de Utrechtse bisschop door dik en dun.

C. van Kalveen
Amersfoort
tel. 033-633642

Werkgroepen

Monumenten	J. de Roos	Torenzicht 38	86303
Biblio/topografie	W. v. IJken	Everserf 20	89367
Genealogie	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Recent Verleden	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Klederdracht			
Eem-en Gooiland	L. Lankreijer	Aartseveen 94	89198

Hoe Barbara Otten weer boven water kwam.

Enige tijd geleden ontving de H.K.E. een aantal oude Eemnesser foto's van de heer T. v.d. Brink uit Laren om daarvan copietjes te laten maken. Gelukkig stonden de namen van de personen achterop de foto's. Eén van de foto's was het portret van Barbara Otten. Dit zette me meteen aan het denken. Van de familie Hilhorst had ik wel eens het sensationele verhaal gehoord dat Barbara Otten op een dag was aangespoeld op een stuk hout aan de Wakkerendijk. Met de teruggevonden foto van Barbara Otten in de hand, ging ik naar de familie Hilhorst en daar vertelde men mij over:

Het verhaal van Jan Hilhorst (De Post)

Veel Eemnessers zullen zich nog Jan Hilhorst (de Post) (1897-1981) herinneren. Hij was een kleinzoon van Barbara Otten. Hij vertelde in de familiekring heel vaak het verhaal van de vreemde binnenkomst van zijn grootmoeder in Eemnes. Op een gegeven moment vroegen zijn kinderen hem om het verhaal op te schrijven. Dit heeft hij gedaan. Hier volgt dan het verhaal dat Jan Hilhorst zelf schreef over zijn grootmoeder Barbara Otten.

Het verhaal van Barbara Otten

Het was in het jaar 1824, toen er een ongewoon zware storm in de maand november heerste, een storm welke eerst een paar dagen uit het zuidwesten en daarna met nog meer heftigheid uit het noordwesten bulderde. Toen wisten de bewoners van Eemnes dat beslist de zee onze polders zou overstromen. Uit voorzorg deden ze de doorgangen onder de dijk afsluiten zodat het water aan de polderkant moest blijven.

Jong en oud stond dan aan de dijk om te zien hoe hoog het water al kwam. Dan werd er ook opgelet op de lampen welke bij de bewoners van de Sluis geplaatst stonden. Bij geringe vloed stond er dan wit licht, maar bij zeer hoge vloed brandde daar dan rood licht. Dan werd de torenklok geluid en dan was er in

Eemnes alarm. Veel mensen waren dan nieuwsgierig wat er dan zoal mee kwam drijven. Zoo werd er dan eens een haas gezien op een hoopje drift (drijvend spul) soms ook wel een bewusteloze of verstikte karper en zoo meer.

Zoo stond toen ook mijn overgrootpa (Gijsbert Hilhorst) te kijken en zag iets ongewoons aankomen. Hij wilde weten wat dat kon zijn. Hij greep een lange stok, probeerde het ongewone op zich aan te trekken, zoodat hij beter kon zien wat het was en zag toen iets wat op twee luiken was, geen drift was, maar een menselijk wezen en zag dat het een meisje was, meer dood dan levendig.

Hij trok zijn jas uit en rolde haar daarin en ging ermee naar de warme haard. En zag toen dat ze nog in leven was.

Hij probeerde om met haar te praten maar kreeg geen antwoord. Na een paar uur bij de warmte te hebben gelegen, ontwaakte ze een beetje, kreeg een warm bakje koffie, wat ze gretig opdrank en viel weer in slaap tot de volgende morgen.

Ze was al aardig bijgekomen en keek vreemd op waar zij was. Toen begon ze te vertellen dat hun schip was vergaan en ze was blij dat ze er levend was overgebleven en vroeg toen of ze hier een poosje mocht blijven om wat bij te komen en was verheugd dat ze bij goeie mensen was aangeland.

Ze vergat spoedig de ellende, hielp opoe waar het maar was. Ook had opa een zoon (Jan Hilhorst) die best met haar op kon schieten. Zoo leefde ze daar of ze een dochter was en toen ze 24 jaar was, zei de zoon die haar redder was of ze met hem zou willen trouwen. Zo werd er besloten en ze trouwden samen maar ze wist alleen haar naam: "ik heet Barbara".

Een paar jaar later kwam er een schip in de haven en die (schipper) wist dat toen een schip vergaan was, dat was schipper Otten, die toen is vergaan en er is nooit meer iets van hem gehoord.

Beiden leefden gelukkig en tevree en kregen een tal-
104- HKE

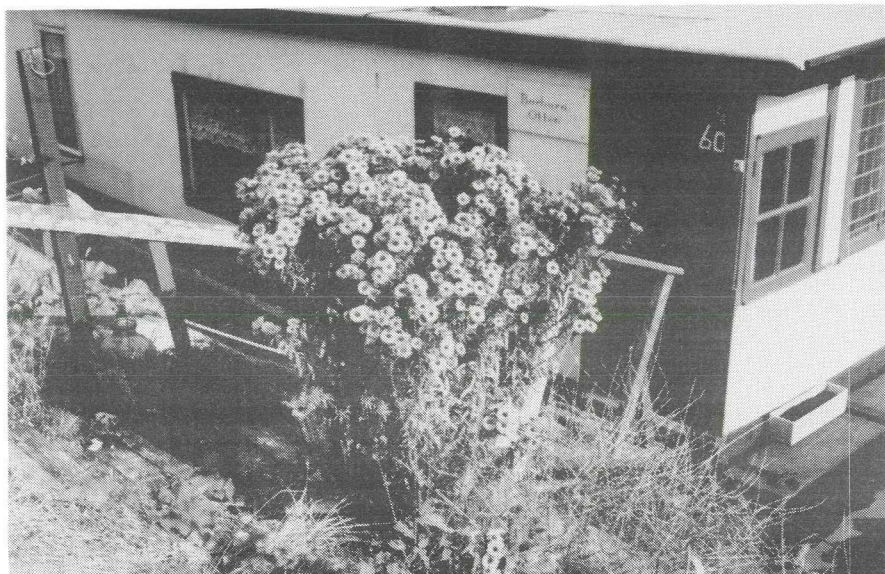

Jan Hilhorst (1814-1901) gehuwd met Barbara Otten

rijk gezin.

Dit verhaal maakte diepe indruk bij de familie Hilhorst (Laarderweg 38). Eén van de zonen, Wim Hilhorst), was zo gecharmeerd over het waterige verhaal van zijn overgrootmoeder, dat hij zijn woonboot, die hij enige

*Woonboot "Barbara Otten" gelegen te Utrecht
bewoond door Wim Hilhorst, zoon van Jan Hil-
horst (de Post) die de boot noemde naar zijn
overgrootmoeder*

tijd in Utrecht bewoonde, naar haar de "Barbara Otten" noemde.

Bij ons rees echter de vraag in hoeverre dit verhaal waar gebeurd was! Enig onderzoek heeft al wel uitgewezen dat het niet helemaal klopt. We kwamen al het volgende over Barbara Otten te weten:

Levensverhaal van Barbara Otten

Ze werd geboren op 4 maart 1823 gewoon in een huis in Eemnes, namelijk op Wakkerendijk 24/26 tegenover de Eemnesser haven. Ze was een dochter van Jan Otten, de timmerman, wiens familie van Nijkerk afkomstig was en van Gijsbertje Bieshaar.

Ze trouwde in Eemnes op 13 november 1843 (21 jaar oud) met de boerenzoon Jan Hilhorst (geboren 1814).

Ze ging met hem wonen op de boerderij van de familie Hilhorst op Meentweg nr. 3. Jan Hilhorst en Barbara Otten kregen inderdaad een zeer talrijk gezin. (+ 11 kinderen). Er leven nog altijd vele nakomelingen van dit echtpaar in Eemnes.

Barbara stierf te Eemnes op 9 januari 1894. Haar man Jan Hilhorst stierf zeven jaar later in 1901.

Marga, toen nog de vriendin van Wim Hilhorst voor de woonboot "Barbara Otten" genoemd naar de overgrootmoeder van Wim Hilhorst

Achtergrond van het verhaal

Het is duidelijk dat het verhaal van Jan Hilhorst de Post niet echt overeenkomt met de levensloop van Barbara Otten.

Zou er nu een verklaring voor dit verhaal te vinden zijn. In een boek van onze Nederlandse schrijver Constantijn Huijgens, las ik dat Huijgens over zijn zoon schreef en vermeldde dat de jongen van degelijke afkomst was "en niet op een strowis (bos stro) was aangedreven". Hier maakte ik uit op dat het om een oud-Nederlands gezegde ging! Ik heb daar de correcte betekenis nog niet van kunnen achterhalen. Het zou misschien kunnen betekenen, dat je van vreemde afkomst bent als je "op een strowis komt aandrijven". Het blijft interessant! De familie van Barbara Otten kwam van buiten Eemnes. (Nijkerk) Zou het verhaal er dus op kunnen duiden dat ze van een niet-autochtone familie was? Ik weet het niet. Iedereen die mij meer informatie kan geven over dit verhaal of over Barbara Otten, raad ik aan met mij contact op te nemen. Maar één ding staat vast: nu we een foto van Barbara Otten hebben teruggevonden mogen we met recht zeggen dat ze na vele jaren weer boven water is gekomen!

Henk van Hees
Kerkstraat 15
3755 CK Eemnes
tel. 02153-89849

P.S. Met dank aan Wim Hilhorst voor het beschikbaar stellen van het nodige materiaal

De Kleding van Barbara Otten

Het is zeer de vraag of Barbara Otten zo gekleed was als op deze foto toen ze, volgens het verhaal, in Eemnes aan kwam drijven. Op haar zondagse goed was ze vast zuinig! Terecht, want het was een kostbaar bezit.

De vierkante muts draagt ze vrij strak tegen het

Barbara Otten (1823-1894)

hoofd. Bij haar linkeroor is goed te zien, dat het leeuwe- of vogelkopje, dat aan het oorijzer vast zit, buiten de muts uitsteekt. Het bolletje erboven is de facetspeld, waarmee de kanten muts aan het oorijzer is bevestigd.

Barbara was beslist in goeden doen: ze heeft maar liefst vijf snoeren bloedkoralen om haar hals en een fors gouden kruis aan een stevige gouden ketting. De boot, waaraan de ketting bevestigd is, ziet er ook rijk versierd uit.

De halsdoek heeft een niet veel voorkomend motief; meestal zien we een bloempatroon, hier een soort noppen. De punten zijn ver over elkaar gevouwen, ook niet gebruikelijk. Aan de grijstint op de foto te zien is de doek van een vrij heldere kleur.

Waarom draagt Barbara deze kleding op deze manier? Is dit een eigen variatie of heeft ze dit van huis uit meegekregen? Een goed antwoord is hier vooralsnog niet op te geven. Barbara's herkomst is bekend: ze is geboren op 4-3-1823 in Eemnes, als dochter van Jan Gerritse Otten, afkomstig uit een Nijkerkse familie en Gijsbertje Janse Bieshaar uit Eemnes, dochter van Jan Janse Bieshaar (Eemnes) en Dirkje Gerritse Odijk (Baarn), allen rooms katholiek. Niet bijzonder. We zullen nog veel moeten vergelijken met andere vrouwen uit haar tijd, voordat we een goede verklaring kunnen geven.

Aardig om te vermelden is nog, dat er wel wat over is van Barbara's sieraden. Ze zijn eerst terecht gekomen bij haar kleindochter Barbara Hilhorst; deze bestemde ze voor de beide Nellen in de familie, haar eigen dochter en de dochter van haar broer Jan. Misschien omdat de moeder van Barbara Hilhorst Petronella heette?

Livia Lankreijer

Familie-overzichtje

Gijsbert Hilhorst
Meenweg 3
(1778-1863)

Jan (1814-1901)
x
Barbara Otten

Gijs (1858-1942)
x
Nelletje Makker

Jan (1897-1981) Hilhorst (Post)

Een "brug" tussen Eemnes en Huissen.

Na ongeveer 36 jaar in Huissen te hebben gewoond ben ik met mijn gezin in Eemnes komen wonen (dit in verband met werk in Huizen).

Toen we voor de eerste keer in Eemnes kwamen vonden we het ook iets weg hebben van Huissen. Zo dat we ons al snel "thuis" voelden. We wonen hier nu bijna een jaar in de Raadhuislaan en het bevalt ons prima. Wij genieten volop van de rust en de ruimte in Eemnes.

Niet lang geleden kwam het verenigingsblad "Mededelingen" van de Historische Kring Huissen bij ons in de brievenbus met daarin een artikel over "Huissenaren in Eemnes".... en dachten dat kan geen toeval zijn.

In het artikel ging het over de evacuatie in de Tweede Wereldoorlog en hoe de Huissenaren naar Eemnes toe kwamen.

De Historische Kring Eemnes had jaren geleden een poging gedaan om te achterhalen en vast te leggen hoe ze hier terecht kwamen, welke weg ze gingen, wie hun de plaats aanwees enz. Maar nu komt daar hopelijk meer duidelijkheid in.

In het artikel worden twee van de 159 personen (Dhr. G.Jansen en mevrouw C. Jansen-Derksen) aan het woord gelaten en vertellen over het wel en wee van de tocht en hoe ze uiteindelijk bij de heer Dirk Hilhorst ondergebracht werden.

Dirk Hilhorst zelf zat in een comité van vrijwilligers die bereid waren evacués in huis op te nemen.

Nu zou ik als oud Huissenaar een "Brug" willen slaan en mensen in Eemnes willen vragen of zij ook nog iets weten over de Huissense evacués en hoe zij hier opgevangen werden. Zo zou er een nieuwe uitwisseling kunnen plaatsvinden tussen Eemnes en Huissen over de Gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog.

H.A.J. Vermaas
Raadhuislaan 62
3755 HD Eemnes
tel. 02153-17412.

Het exemplaar met het hierboven genoemde artikel is bij de H.K.E. aanwezig.

Gezocht: Fotomateriaal etc. voor reunie Mariaschool

Het zal de meesten wel bekend zijn dat de oude Mariaschool in de loop van het komende schooljaar haar poorten gaat sluiten.

Er wordt momenteel een nieuwe Mariaschool gebouwd aan het Schoolpad in Eemnes.

Voordat de oude Mariaschool aan de Jhr. C. Roëll-laan
112- HKE

verleden tijd is, wil men een Reünie-weekend organiseren op zaterdag 28 en zondag 29 september a.s.. Naast een disco-avond voor de jongeren op zaterdagavond is er op zondagmiddag 29 september een grote Reünie voor oud-leerlingen en medewerkers in de oude Mariaschool. Iedereen is daar van harte welkom.

Het is de bedoeling om een hoekje vrij te houden en een kleine tentoonstelling in te richten over de historie van de Mariaschool.

Daarvoor zoeken wij nog materiaal!

Gevraagd: foto's, voorwerpen en dierbare herinneringen die met de Mariaschool (Het R.K. Onderwijs) in Eemnes te maken hebben.

Het materiaal wordt alleen in bruikleen gevraagd voor de tentoonstelling. Na afloop krijgt u de materialen weer zo snel mogelijk terug!

Wilt u materiaal beschikbaar stellen dan kunt u contact opnemen met

Henk van Hees,
Kerkstraat 15,
Eemnes,
tel. 02153-89849

Bertie van Wijk-Blom,
Raadhuislaan 39
Eemnes,
tel. 02153-14689.

Schenkeningen aan H.K.E.

We ontvingen bidprentjes van:

- Mevrouw I. Hoogeboom,
Schuttersweg 3
1217 PV Hilversum

- J.A. van Klooster
Wakkerendijk 140
Eemnes.

Voorts ontvingen we de volgende zaken:

1. Enkele dia's van boerderij en bewoners van Meentweg 3 van:
J.E. van Hamersveld,
Faas Eliaslaan 41
3742 AS Baarn.
2. Dia's van de opening van het nieuwe Eemnesser postkantoor van:
A.M. Veth,
Raadhuislaan 51
Eemnes.
3. Tien oude exemplaren van het tijdschrift "De Drost" en een doos met familieberichten etc. van
J.A. van Klooster
Wakkerendijk 140
Eemnes.
4. Twee mappen met familiepapieren, copietjes van oude akten etc. Resultaat van genealogisch onderzoek; beschikbaar gesteld door:
Mevrouw I. Hoogeboom
Schuttersweg 3
1217 PV Hilversum.

Hartelijk dank aan aldeze mensen, omdat ze aan de Historische Kring gedacht hebben.

Wie doet er mee?
Wie weet er van?

Rubriek waarin staat met welke onderzoeken en projecten onze leden bezig zijn. Iedereen die erin geïnteresseerd is om mee te doen en die kan helpen aan materi-

aal kan contact opnemen met de desbetreffende personen:

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel. 89849
is bezig met:

- de geschiedenis van het amateurtoneel in Eemnes
_____ . _____

Jaap v.d. Woude, Jonneveen 25, Eemnes, tel. 13701
is bezig met:

- de geschiedenis van de RABO-bank Eemnes,

Gevraagd:

o.a. foto's, knipsels uit kranten en ander RABO-
materiaal
_____ . _____

Wiebe van IJken, Everserf 20, Eemnes, tel. 89367
is bezig met:

- de uitwerking van het armenboek van de gemeente
Eemnes (1637-1768)
_____ . _____

Bertie van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39, Eemnes tel. 14689

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel. 89849

zijn bezig met:

- de familie Rozenberg in Eemnes.

Gevraagd o.a. familieverhalen, foto's, familiebe-
richten

- De familie Bieshaar in Eemnes.

Gevraagd o.a. familieverhalen, foto's, familiebe-
richten
_____ . _____

Wim Fecken, Julianaweg 26, Kortenhoef, tel. 035-60226

is bezig met:

- Eemnes in de Franse tijd (1800-1815)
_____ . _____

Livia Lankreijer, Aartseveen 94, Eemnes, tel. 89198

is bezig met:

- klederdrachten van Eemnes en omgeving. Wie helpt

mee uit te zoeken wat er vroeger in Eemnes aan
klederdrachten gedragen werd. We hebben heel mooie
inventarisatieformulieren. We zoeken alleen nog een
paar mensen erbij om ze in te vullen. Dat kan met
de kleding in de hand of aan de hand van oude
foto's. Wie helpt?
_____ . _____

Wiebe van Ijken, tel. 89367
Bertie van Wijk-Blom, tel. 14689
Henk van Hees, tel. 89849
zijn bezig met:

- het aanleggen van een verzameling bidprentjes van mensen die in Eemnes gewoond hebben. U kunt ons al een plezier doen wanneer u de mogelijkheid biedt om kopietjes te laten maken van uw bidprentjes.
-

Bep (G.L.) de Boer, Ericaweg 58, Laren, tel. 15732
is bezig met:

- een onderzoek naar Pauselijke zouaven uit de plaatsen Amersfoort, Ankeveen, Achttienhoven Baarn, Blaricum, Breukelen, Bussum, Burnik, Eemnes, 's-Graveland, Hilversum, Laren NH, Loenen, Maarssen, Maartensdijk, Muiden, Muiderberg, Naarden, Nederhorst den Berg, Nigtevecht Oud-Loosdrecht, Soest, Soesterberg, Utrecht en Weesp. Gevraagd: verhalen over deze zouaven, fotomateriaal om na te maken, bidprentjes, brieven, dagboeken etc.
- Alles wordt te leen gevraagd om het te kopieëren.
-

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes tel. 89763
is bezig met:

- veldwachters en politie-agenten van Eemnes. Gevraagd namen en verhalen over het werk van deze mensen.
-

Harry v.d. Voort, Wandelpad 62, 1211 GP Hilversum
tel. 035-47609
is bezig met:

- de familie Groen in Eemnes
Hij zoekt speciaal informatie over huizen en andere bouwwerken die ontworpen zijn of waar aan gewerkt is door Bertus Groen, Jan Groen of Jaap Groen.
-

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes tel. 89763
is bezig met:

- alles wat te maken heeft met paviljoen 'Larenberg' te Laren NH.
-

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial statements. This includes not only sales and purchases but also expenses and income. The document provides a detailed list of items that should be tracked, such as inventory levels, accounts payable, and accounts receivable. It also outlines the proper procedures for recording these transactions, including the use of double-entry bookkeeping and the importance of regular reconciliations.

The second part of the document focuses on the analysis of the recorded data. It explains how to interpret the financial statements to identify trends and potential areas of concern. Key indicators such as profit margins, liquidity ratios, and debt-to-equity ratios are discussed, along with methods for comparing current performance against historical data and industry benchmarks. The document also addresses the importance of transparency and accountability in financial reporting, highlighting the need for clear communication and the avoidance of any misleading information.

Finally, the document concludes with a series of recommendations for improving financial management practices. It suggests implementing robust internal controls, investing in professional accounting services, and staying up-to-date with the latest regulations and best practices. The overall goal is to ensure that the organization's financial health is well-monitored and that all stakeholders have access to accurate and timely information.

